

Benešovi na cestách
cestování s karavanem, popisy kempů, zážitky

Zámky na Loiře, Francie Červenec, 29.6.-14.7., 2013

OBSAH

KAM JEDEME	3
POPIS CESTY	7
STRASBURG	8
TROYES	9
BRIARE	11
CHAMBORD	13
AMBOISE	18
VILLANDRY	20
CHINON	24
SAINT NAZAIRE	27
ANGERS	30
CHAUMONT	32
BLOIS	35
ORLEÁNS	37
CESTA V ČÍSLECH	42
STATISTIKA	42
NÁKLADY NA VÝJEZD	42
SEZNAM STELLPLATZŮ	43
STELLPLATZY	43
PŘEHLED SP ODKAZY	43
LITERATURA	44

Kam jedeme, základní informace o cíly cesty

Francie

Henri de Bornier kdysi prohlásil: *Tout homme a deux pays: le sien et puis la France ...* Každý člověk má dvě vlasti: svou a Francii. Tento výrok se stává více a více pravdivým, čím častěji do Francie jezdíme. Je důležité podotknout, že hlavně z hlediska historie, památek a cestování s obytným automobilem.

Údolí řeky Loiry

"Měkké a smyslné" – nejen takto popsal údolí Loiry slavný francouzský historik 19. století a je to velmi výstižný popis. Na tato slova si vzpomenete, až se zastavíte na břehu Loiry a budete pozorovat, jak její modrá voda líně plyne mezi břehy, lemovanými stromy a obeplouvá malé ostrůvky. Nebo až zakusíte kouzelnou vlastnost světla. Je zároveň křišťálově čiré a něžně měkké. Je tak jemné a tajuplné, že se jen pár malířů pokusilo zachytit jej na svých plátnech. Klid a sladké kouzlo zdejšího života, které přetrvává i v dnešní uspěchané době, opěvovalo od středověku do dnešní doby mnoho spisovatelů a básníků. Není divu, že králové, jejich oblíbenci, ministři a dvořané přeměnili tento kout Francie v oblast nejpřepychovějších sídel všech dob.

Je jednou z nejkrásnějších částí Francie. To jak byla tato část důležitá v historii této země se můžeme přesvědčit. Již ve středověku se na Loiře s oblibou zdržovaly korunované hlavy – připomeňme si jen anglické panovníky z rodu Plantagenetů, pobývající často na Chinonu či v Angers. Skutečnou rezidenční oblastí se však Loira stala v 15. a 16. století. Defilé panovníků zahájil Karel VII., který se sem sice uchýlil víceméně z nutnosti, ale ani po vítězství nad Angličany sídla na Loiře nezanedbával. Vedle Chinonu, kam za ním kdysi přijela Jana z Arku, bylo jeho oblíbeným sídlem i Loches.

Nejvýznamnější zámky na Loiře vás uchvátí svou monumentálností, nádhernou architekturou i příjemnými zahradami – jsou právem považovány za architektonické klenoty Francie! Loira jako by k sobě přitahovala dramatické události. Přepychová sídla s rozlehlými parky a zahradami vyprávějí dodnes tajemné příběhy spjaté s veřejnými i pečlivě ukryvanými dějinami Francie. Každý ze zámků ukrývá něco specifického.

Celkem se zde nachází asi **120 hlavních zámků**, jeden velkolepější než druhý, a tak se údolí Loiry může pochlubit největším počtem zámků na čtvereční míli na světě. Řada z nich je na **seznamu světového kulturního dědictví UNESCO**. Strategie a estetika se obvykle nemísí, a ať už je zámek kdekoliv, na břehu vodní plochy nebo ve stinném údolí, ať už se tyčí nad městem nebo se ukrývá v majestátním lese, estetika vždy vyhrává. Kdybyste chtěli prozkoumat všechny zámky podrobně, potřebovali byste na to celý život. Sami se můžete přesvědčit, stejně jako my, že i krátká návštěva vám výrazně utkví v paměti.

Oblast zámků zahrnuje tři různé "provincie": **Sologne, Touraine a Anjou**. Liší se typem krajiny, ale mají podobné mírné podnebí, hojnost rybníků a řek a život tady plyne klidně a dotváří podobu údolí Loiry.

Sologneská krajina, rovná a zalesněná, má příjemně neupravený vzhled. Její hluboké lesy, tiché paseky, rybníky a mokřiny milují lovci a rybáři. Ve velkém se zde pěstují různé druhy květin. **Orléáns** se proslavil svými pěstitelskými školkami růží a pyšní se obrovským květinovým parkem. **Sologne** je nejkrásnější na podzim, v nádherné paletě zlatých a hnědých barev.

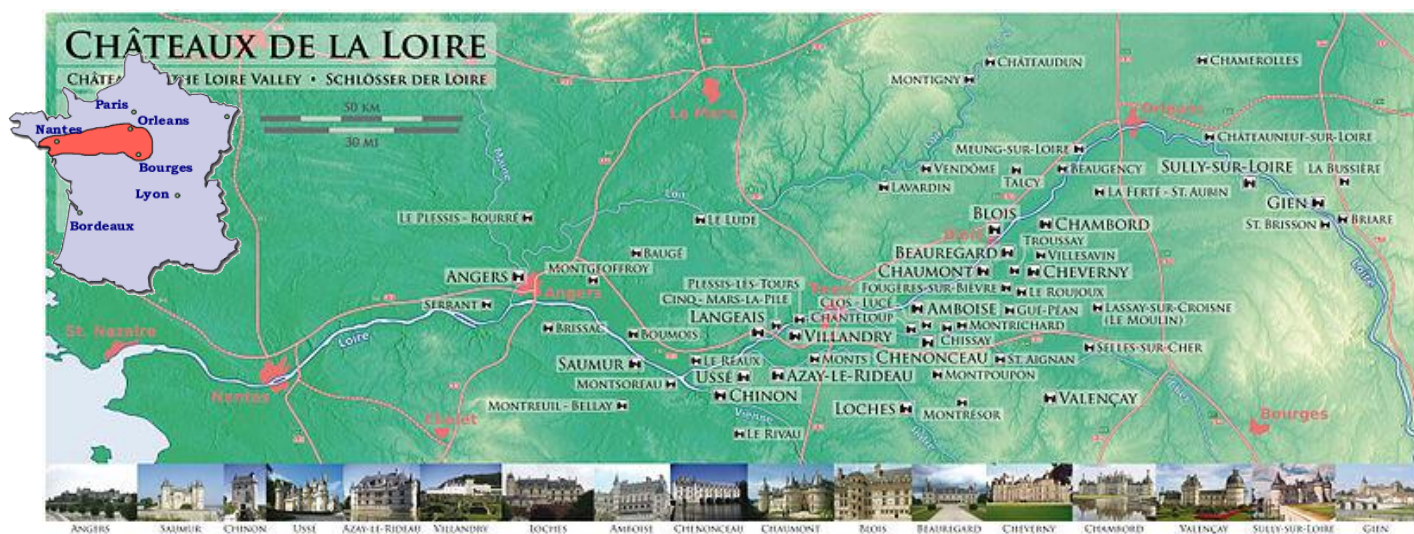

Touraine, provincie příhodně nazvaná "zahrada Francie", je převážně zemědělská oblast. Pohled na její mírně proměnlivou krajinu, dobře obdělávaná pole, pečlivě ošetřované vinice, krémově bílé kameny a přirozený půvab vesnic vás vždy potěší. Za Touraine začíná být angevinská krajina více zvrásněná, údolí jsou hlubší, kopce zvlněnější. Ale dojem svěžesti zůstává.

Anjou je celé modrozelené: od modré řeky Loiry, nebe a typických břidlicových střech po zeleň sadů a pastvin. Jestliže Touraine je zahradou Francie, Anjou je jejím sadem. Je to nejvýznamnější ovocnářská oblast. Kvetoucí jabloně, třešně a švestky jí propůjčují jarní vzhled nevěsty.

Tyto tři oblasti spojuje řeka Loire, primadona mezi řekami. Je to **nejdelší řeka Francie (1020 km)**, pramení ve střední Francii a ústí do Atlantického oceánu u Saint-Nazaire (známé kvůli náletu za druhé světové války). Na první pohled vypadá líně, ale sezónní výkyvy, nebezpečné proudy a posouvající se písčité mělčiny postupně znemožnily všechny pokusy o sezónní plavbu. A přece, nákladní vlečné čluny naložené sudy vína se plavily po řece pravidelně po staletí. Jedinou úlohou Loiry je dnes poskytovat potěšení smyslům a to bohatě stačí.

Nejdelší francouzská řeka, královská Loire, hrála opravdu mnohokrát významnou roli v dějinách země. V jejím širokém údolí vyrostly pevnosti a zámky, jež sloužily panovníkům k obraně před nepřáteli, ale také jako místo odpočinku, bujarých radovánek a milostných pletek. Nádherné stavby, začleněné do přírodního prostředí, dnes vítají tisíce návštěvníků.

Loira

- je nejdelší řeka ve Francii, navíc její celý tok se nachází na území Francie
- pramení ve středofrancouzském masivu (Monts du Vivarais) v nadmořské výšce cca 1400 m.n.m. asi 50 km západně od města VALENCE
- délka řeky je více než 1000 km
- významná města na jejím toku jsou Orléans, Tours, Angers, Nantes a Saint-Nazaire
- v oblasti mezi Orléans a Angers se rozkládá řada atraktivních zámků, tzv. "zámky na Loře"

Historie osídlení Loiry

Osídlení dolního toku řeky Loiry začalo před mnoha tisíciletími. V galorománské době tu vznikala sídla zvaná *villae*. Na ně navázaly za vlády Merovejců (5. - 10. století n. l.) *venkovské pevnosti*, které sloužily jako sídlo velmožů i centrum obchodu a útočiště prostých obyvatel v době nebezpečí. Za vlády dynastie Karlovců tento druh opevnění po určitou dobu přetrvává, avšak s příchodem Normanů se zvyšují nároky na ochranu a tím i na typ opevnění.

Středověk

Původní jednoduché hrady stály na vyvýšeném místě. Obklopovaly je dřevěné *palisády* a uvnitř byla někdy věž sloužící jako pozorovatelná. Zdivo se téměř nepoužívalo. Na přelomu desátého a jedenáctého století se začínají stavět takzvané *donjony*. Zpočátku šlo o *dřevěné věže* čtyřúhelníkového půdorysu, které chránily dvůr, později se objevují první kamenné stavby. Během třináctého století se s křížovými výpravami zdokonaluje technika obléhání a dobývání pevností. Hradby se podstatně rozšiřují, jsou členitější, s množstvím obranných věží. Zároveň se začíná více dbát na pohodlí obyvatel hradu. Obytné místnosti se zdobí *závěsy*, *gobelíny* a prostředí dotváří *pohodlnější nábytek*.

Na sklonku středověku se znovu mění technika vedení válek. Místo jízdy nabývá na významu pěchota a dělostřelectvo. Dříve běžná dlouhá obléhání jsou spíše výjimkou. Pevnosti postupně ztrácejí smysl a nejdůležitější se stává úroveň bydlení. Okna se zvětšují a objevují se nové místnosti - *reprezentační sál, šatna, umývárna*.

Renesance

V šestnáctém století se z hradu stává renesanční zámek. Příkopy a obranné věže mají už jen *estetickou úlohu*. Příkladem mohou být zámky **Chambord, Azay-le-Rideau či Chenonceau**. Obrovská okna propouštějí *dostatek světla*, *točitá schodiště* jsou nahrazována

pravoúhlými. Dominantou zámku je rozsáhlé *hlavní nádvoří* (cour d'honneur). Elegantní a módní podloubí pocházející z Itálie dodávají stavbě lehkost a vzdušnost. Zámek již nestojí na strategicky významném místě, ale je začleněn do krajiny. K tomu přispívají i *zahrady*, kam se za příznivého počasí přesouvá společenský život. Tradiční *klenby* zůstávají zachovány jen v zámeckých kaplích. Když renesanci v sedmnáctém a osmnáctém století střídá francouzský klasicismus, je přeměna obytných pevností v pohodlné příbytky dokončena.

Oblast zámků na Loiry se rozkládá na třech bývalých provinciích, a to v okolí měst Orléans, Tours, Angers a sestupuje až k severu Berry. Rýsuje se kolem obvodu, který utváří Loira stoupající k severo západu, od Gien po Orléans, poté sestupuje až k území Angers. Její přítoky, Loir, Cisse, Cosson a Bouron, Cher, Indre a Indrois, Vienne, Thouet, Lazon, Maine, doplňují její hlavní linii a definují rozsáhlé a bohaté území, sjednocované svou historií.

Nejdelší francouzská řeka Loira teče rozlehlou a úrodnou rovinou a ústí přes město Nantes do přístavu Saint-Nazaire. Na Loiře leží dva nízko položené kraje **Centre** (Střed) a **Pays de la Loire** (Povodí Loiry).

V těchto dvou krajích je mnoho významných pevností a královských zámků, které často stojí na březích velké řeky a jejích přítoků nebo poblíž. Jsou známy v celém světě. Poznamenejme si některé nejznámější jako majestátní **Chambord** s labyrintem komínů a věží, s jedinečným renesančním točitým schodištěm), místem azylu a úkladných vražd, **Chenonceau**, „nejžensštější“ zámek mnoha královen a královských milenek, jeden z nejkrásnějších vodních zámků, **Azay le Rideau**, **Amboise**, zámek Františka I. a **Clos-Lucé**, místa posledního pobytu Leonarda da Vinci, nejstarší **Chinon** na řece Vienne, pohádkový zámek **Rigny-Ussé**, **Villandry** - proslulým okrasnými renesančními zahrady, bývalé královské město **Blois**, ...atd.

Za zmínku taky stojí, že v tomto kraji je mnoho katedrál, kostelů, klášterů z dob středověku. Od 14. století na konci stoleté války Paříž na nějakou dobu patří Angličanům, což donutilo krále se přesunout do krajů v okolí měst Orleáns, Tours a Blois-tzv. Val de Loire. Sever Francie je tedy v tu dobu okupován, ale přesto nejcharakterističtější, a tedy největší z francouzských řek Loira, zůstává francouzská.

Zámky jako Chinon, Loches, Plesis-les-Tours, Amboise, Blois, Langeais jsou v tomto období favoritní residencí Karla VII, Ludvíka XI, Karla VIII a Ludvíka XII. Za jejich působení přichází do zámků mnoho umělců z Itálie, a tedy převládá italské umění a výzdoba.

V letech 1515-1585 na trůně je posledních pět Válů (Válové), a ti často opouští Paříž a pobývají v okolí řeky Loiry bez trvalého pobytu. Navštěvují jeden zámek za druhým, střídají je jednou Blois, podruhé Amboise či Chambord. Nejznámější z nich František I. různé zámky transformuje, renovuje a nebo staví nové na počest své slávy a pořádá oslavy. V kraji Loiry bohaté na lesy a řeky vynikají všechny okázalosti renesance. S novými zámky se národní tradice částečně udržuje. Ale věže, podsebití, různé architekturní pilíře, zvětšení oken, zlacení, gobelíny a fresky mají jen ráz dekorace.

Králové nejsou jediní, kdo se podílí na vybudování zámků. V sousedství jejich hlavních residencí jsou vévodové, hrabata, velcí pánové, bohatá buržoazie, a ti taky konstruují nádherné obydlí anebo obnovují vesnická sídla inspirované architekturou a ozdobami královských paláců. A pro svou čest a slávu zvou k sobě krále na lov a na oslavy. Některé zámky byly restaurovány v 15. a 16. století. U některých se to prodloužilo do 17. a 18. století a dokonce je pravděpodobné, že jsou obývané a udržované i v současnosti.

Nejprve sloužily na obranu před útočníky, později aby poskytovaly králi pohodlí, když si vyjel z Paříže (není to daleko) na lov. Francouzští králové tento kraj milovali pro mírné počasí, dobré jídlo, kvalitní víno a lesy plné zvěře. Používali je jako lovecké zámečky nebo jako letní sídla-ba dokonce jako dostaveníčka milostných dostaveníček, to když některý z nich dali některé ze svých milenek. Stávalo se, že se král na některý ze zámků přestěhoval s celým dvorem a pobýval na něm i několik měsíců.

Nejstarší středověké stavby v oblasti jsou vlastně válečné hrady, jako například Chinon, strohá pevnost na vrcholku kopce, kde roku 1189 zemřel anglický král Jindřich II. V 15. století sem přestěhoval svůj dvůr Karel VII., a v roce 1429 sem za ním přišla osmnáctiletá Jana z Arku, poklekla a požádala jej, aby jí světil velení vojska. Souhlasil. Ludvík XI. dal zase v roce 1465 postavit zámek v Langeais, kde se Karel VIII. oženil s Annou Bretaňskou.

Nejelegantnější zámky byly postaveny v době renesance (konec 15. století a 16. století), v období, kdy králové Francie pobývali často v tomto kraji. Některé jsou mnohem mladší, z doby klasicismu. O jednom z nejromantičtějších, zámku Ussé, který zdobí křehké věže, se říká, že inspiroval Perraulta (známý spisovatel pohádek) k napsání Spící krasavice, kterou my známé jako pohádku o Šípkové Růžence.

Zdaleka největším ze zámků na Loiře je Chambord, který má 440 místností, 365 krbů se sochařskou výzdobou a 85 schodišť. Rozevzlátý panovník František I. si jej dal postavit jako lovecký zámeček uprostřed parku a veliké obory s jeleny. Dnes jsou tu v létě obrovské davy turistů a pořádají se tu pozoruhodná hudební a světelná show. Další zajímavostí Chambordu je dvojí spirála točitého schodiště. Dva lidé jdoucí nahoru a zase dolů se nesejdou nikde kromě paty a vrcholu- a přitom se po celou cestu stále navzájem vidí.

Elegantní renesanční zámek Azay-le-Rideau na řece Indre popisovali básníci jako 'ozdobnou loďku pro zamilované vyrobenou z kamene'. Voda řeky Indre jej kouzelně zrcadlí, především za určitého osvětlení. Uvnitř jsou vzácné renesanční gobelíny a nábytek.

Na Loiře leží i strohý zámek Chaumont, pevnostní stavba z 15. století, známá především tím, že ji nesnášelo hned několik proslulých žen. Kateřina Medicejská, vdova po Jindřich II., se pomstila milence svého zesnulého chotě Dianě de Poitiers tak, že ji donutila opustit krásný zámeček Chenonceau. Diana začala Chaumont nenávidět. Stejný vztah k němu měla i spisovatelka paní de Stael, kterou sem dal poslat do vyhnanství z Paříže Napoleon.

Ve 14. století postavil anjouský vévoda Ludvík masivní čtvercový zámek v Saumuru, který se shlíží v Loiře. Básník René Le Bon mu říkal 'zámek lásky'. Nyní je tu muzeum užitého umění a muzeum koní. Jeden ze starých domů v úzké uličce přímo pod zámkem je dějištěm Balzakovy románu Evženie Grandetová, příběhu o lakotě a provinciální nudě.

Popis cesty

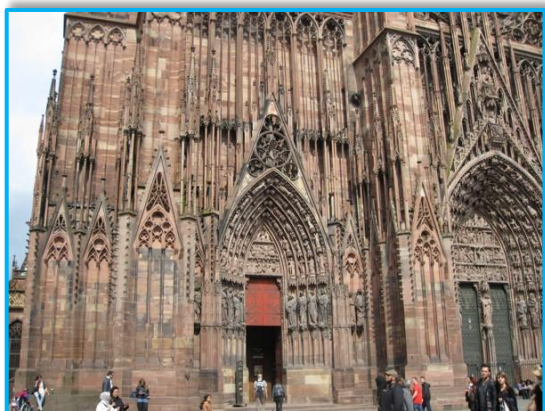
Sobota 29. 6. 2013

Odjíždíme z Prahy ráno něco málo po půl sedmé hodině. Po sedmé ještě nakupujeme na Rudné v McDonaldu 2 kávy (to je jediné co si u „Meka“ kupuji) a sýrový toast dceři. Něco podobného se opakuje ještě jednou před dálničním přechodem se „západním“ Německem, Rozvadov/Weidhaus. Tankujeme u Agip-u naftu (39,60 Kč za litr včetně dph, dražší naftu už cestou nepotkáme, jsme holt v Evropě) a kupujeme opět kávu, sýrový toast... a vyjimečně mně holky koupily tedy tortilu. Od hranic, skoro napříč přes celé Německo přšlo, až nám z toho začaly stěrače blbnout (po výměně čelního skla se technikům až tak „nezadařilo“ jak by jsme chtěli) a museli jsme prostřední stěrač na odpočívadle odstavit, nic příjemného. Cesta v sobotu dopoledne, byť první prázdninový víkend, dle „zelené vlny“ stupeň max. na dvojce (2), hodně slabý provoz.

Okolo půl třetí odpoledne, po ujetí cca 620 km, přistáváme bez problémů za krásného počasí na **SP Du Jardin des deux Rives**, **GPS: N 48° 33' 58", E 7° 47' 59"**, (<http://www.otstrasbourg.fr>) na okraji města Strasbourg (Štrasburk). Ve směru z Německa hned za řekou Rýn, vlevo v parku. Nalézt se dá velice jednoduše, pro delší auta (od 7,5 metru) některá místa zde moc nejsou, je nutno popřemýšlet, když dorazí ještě souseď jak se také dostat ráno ven dříve než on. Naštěstí se nemusí zajíždět do tohoto oploceného SP (na to si němečtí diskutující na fórech hodně stěžují, že nejsou opice, že si připadají jako v kleci ... jenže také zde stojí i týdny, byť na německé straně je hezčí SP ale za 10,- €/den.) ale okolo je dostatek místa i pro auta s karavanem. Panuje zde nádherná pohoda.

Působíme zde trochu exoticky ale většina se trefuje a podle SPZ značky dokonce poznávají odkud jsme dorazili.

Strasbourg, Notre Dame

Strasbourg, Parkoviště vyhlídkových lodí

Strasbourg, (Štrasburk) <http://www.strasbourg.cz> jehož centrum je od SP vzdáleno asi 4 km (na kole necelá čtvrt hodinka výletní jízdy po nové asfaltové stezce) je hlavní město **Alsaska** ve východní Francii na levém břehu Rýna, v údolí řeky Ill, s 740.000 obyvateli. V minulosti město patřilo střídavě k Německu a k Francii, což ovlivnilo i jeho vzhled. Dominantou ale stále stejně zůstává katedrála Notre Dame. (POZOR: ve Francii si pod tímto pojmem lze představit skoro vše, co má věžičku! Od katedrál po boží muka nebo zvoničku v lese. Jen aby Vás to tolik nezmátlo jako nás!). Zde je ale katedrála opravdu monumentální stavba, ohromující svou velikostí a výškou. A to je prý v Remeši (Reims-čti Rein) ještě větší! Náměstí Kléber, štrasburská obdoba pražského Václavského náměstí, nádherná čtvrť Malá Francie s hrázděnými domy podél nábřeží, náměstí Johannese Gutenberga nebo náměstí Železného muže upoutají všechny chtivé poznání, procházejících pěšími zónami centra města.

Strasbourg, Quai Saint Jean

Strasbourg, Petite France

Dopředu již můžeme prozradit, že za jedno odpoledne prohlídku neuděláte. A to je dobře, hodně nám toho pak zůstane na příště. Určitě nejedeme do Francie naposled, naopak. A po této další ochutnávce? Sledujeme nabídky realitních kanceláří ☺...

První věcí, která nás čekala, byl nákup předplacené karty na internet. Předem jsme věděli, že nakoupíme kartu u Orange France (www.orange.fr). Cena 28,0 € za 2GB dat včetně karty, příště již jen 10,0 € za 1GB. Nechtěli jsme být závislí na McDonaldu a Free Wifi. (Seznam POI bodů v příloze, na požádání „vystavíme“ na www stránkách). Dopředu prozradím, že jsme za celou dobu

pobytu limitu nedokázali dosáhnout. A že jsme se ke konci i snažili!! Při nákupu nás jen zarazilo, že při registraci karty nebyla možnost u Prahy zvolit zemi Česká republika. Mohli jsme zvolit mezi Švýcarskem a Slovenskem. Dali jsme tedy bratry ...

Strasbourg, Kavárna Montmartre

Strasbourg, Redecouvrez.fr

Stezky pro cyklisty jsou v bezvadném stavu, vše funguje tak jak má. Na náměstí *Place Gutenberg* jsme zamkli kola „k lampě“ a vyrazili jsme na prohlídku historického centra. Odsud je to ke katedrále asi 200 metrů. Ještě si dáváme v kavárně Montmartre nedaleko náměstí kávu, dortík a sklenku výborného červeného Beauléjaus. Po prohlídce náměstí a katedrály jsme vyrazili k přístavu, kde jsme chtěli absolvovat rychlou prohlídku města. Ve frontě jsme poznali spoustu lidí z celého světa (Španěly, Japonce, Argentince, ...). Čekali jsme na loď, asi tak 20 minut.

Projížďka lodí jako doplněk k poznání města je povinností. Paráda, fakt nádhera. Opravdu doporučujeme. Cena 9,20 € za dospělého, děcko za 5,40 €. Tedy pro nás za 23,80,- €. Ale fakt to stojí za to. Dvě hodiny projížďka otevřenou lodí s průvodcem včetně zdymadla? Opravdu je to dobrý. Po přistání hledáme naše kola a po malém průzkumu se vracíme na základnu, na SP u řeky Rýn. Ráno chceme pokračovat k Loiře a toto město si necháváme v záloze na příští návštěvu.

Počasí se nečekaně změnilo, po chladném a deštivém Německu jsme kašasy a trička vytáhli na následujících 14 dnů ...

Neděle 30. 6. 2013

Odjíždíme ze Strasbourg (Štrasburku) a přesouváme se směr Loira, k výchozímu místu naší hlavní trasy, do Briare. Po ujetí asi 360 kilometrů bude naší další zastávkou velice útulné obchodní a textilní město Troyes (číst: Trra). Zde opravdu vznikla tzv. trojská unce. Základní informace: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Troyes>. Cesta nám trvala necelých 5 hodin, vše mimo dálnici a včetně oběda. Silnice N4 až do Saint-Dizier si z ničím nezadá s dálnicí. Občas nějaký „kruhák“ nebo vesnička ale to je spíše pro zpestření. (Ovšem totální barbarství je samozřejmě dát si uprostřed vinic Champagne „knedlo, vepřo, zelo“ a že chutnalo!) Cestou tankujeme u bezobslužné stanice nejlevnější naftu. U Totalu stojí 1,33 €/litr. Chvilku jsme dumali jak na to ale pak „Nema problema“. Jen jsme se bránili dát platební kartu nejdříve do automatu ale dali jsme si říci. Fakt tento způsob čerpání funguje. Okolo 14:30 parkujeme na SP (parkovišti) ve městě TROYES. Hezká cesta se zastávkou mezi Saint-Dizier a městem Troyes v oblasti Parc Naturel Régional de la Forêt Orient. Zde je spousta míst k procházce nebo přespání. Cesta podél jezer Lac d'Amance nebo Lac d'Auzon-Temple ve směru na Troyes je opravdu nádherná. Asfaltový koberec je perfektní, nemusí se jet rychle a lze sledovat přírodní úkazy, kterých je v této oblasti poměrně dost. Volavky, husy, kachny, čápy ... V pohodě i na hnízdě.

Nedělní odpoledne dává tušit (33°C ve stínu, to by asi uhořel každý), že bude opravdu nádherný den. Slunce pomalu prostupuje uličkami starobylého města. Vedeni jakýmsi šestým smyslem parkujeme na velkém parkovišti, o kterém později zjistíme, že jeho pravý severní kout je uveden také jako SP na přespání! Souřadnice **GPS: N 48° 17' 27,5", E 4° 4' 25,1"**. Velice klidné místo, auta přijíždějí ráno až tak před devátou hodinou. Do 200 metrů je pekárna, takže fakt dobrý.

To že jsme skoro ve starém městě zjišťujeme záhy, to když za 5 minut „zvědavé“ chůze sedíme na velkém a hezkém náměstí před radnicí v kafeterii na zahrádce a kocháme se při pití kávy.

Toto kdysi hlavní město Champagne bylo postaveno v ohbí horní Seiny na místě galské pevnosti, založili ho Římané v 1. stol. př. n. l. jako osadu na křižovatce obchodních cest.

Troyes, Dominanta města

Troyes, Jeden z deseti kostelů

Dodnes tvoří jeho osu původní římská Agrippova silnice. Již ve 3. stol. se zde ujalo křesťanství a církevní hierarchie měla značný vliv na vývoj města. Ne náhodou je proto dnes Troyes městem skvostných gotických kostelů. Attilovi nájezdníci sice město v 5. století nevyplenili, o více než čtyři století později však bylo město vypáleno Normany. Do 11. století bylo Troyes stále malým městečkem, tehdy se vlády nad ním ujímá rod pánů z Blois. Teprve 12. a 13. století, kdy Troyes začalo být sídlem vévodů kraje Champagne, přineslo městu prosperitu. Tehdy se město stalo evropským střediskem mezinárodního obchodu. Pro potřeby trhu zde vznikla trojská unce, jednotka váhy ve zlatnických a šperkařských oborech. Sňatkem Jeanne Navarské s budoucím králem Filipem Sličným se celá oblast dostala pod francouzské panství.

V období renesance město proslavila škola architektů, sochařů a sklářů. Dočetli jsme se, že půdorys starého města má prý tvar zátky od šampaňského, a tak nás ani nepřekvapí, když si koupíme pohled s leteckým snímkem města, že na tomto pohledu je Troyes označeno jako „le bouchon de Champagne“, tedy zátka oblasti Champagne.

Jak jinak může v Troyes začít prohlídka jeho pamětihodností než právě u jednoho z kostelů. Je jím kostel St-Nizier, jehož střecha z barevných tašek se leskne ve vycházejícím slunci. Pak nás pohltí uličky s hrázděnými domy. Místy opravdu neskutečně úzké uličky se občas rozšíří v náměstíčka a náměstí. Jedno z nich se nachází i před mohutnou katedrálou sv. Petra a Pavla. Na první dojem se nám zdá poněkud zchátralá, přesto že se o ní tvrdí, že patří k nejkrásnějším gotickým stavbám v zemi. Za pravdu dáme tomuto tvrzení ve chvíli, kdy zvedneme oči ke kamennému krajkoví kolem hlavního portálu.

Ornamenty, rostlinné motivy, postavy, chrličové těch nejbizarnějších tvarů – to vše zdobí nejen tuto katedrálu, ale i další kostely, k nimž též dojdeme. Zatímco gotická bazilika sv. Urbana se nám

představí v celé své kráse, kostel St-Jean se právě za lešením do krásy „přistrojuje.“ Zajdeme samozřejmě i k nejstaršímu kostelu ve městě, kostelu svaté Magdalény.

Při procházce neobdivujeme jen církevní památky. Četné hrázděné domy jsou každý jiný. Ty nejkrásnější najdeme v blízkosti náměstí Place Alexandre Israel. Jeden svou výškou a malým půdorysem (má přízemí, dvě patra a ještě vysoké podkroví) připomíná chaloupku z pohádky, další má na svém boku jakousi věžičku, trámův toho hned vedle je vyzdobeno bohatými řezbami, u domu o kousek dál nás zase upoutá zvláštní štít. A tak zrak přeskakuje z jednoho domu na druhý a nachází další a další stavební zajímavosti. Troyes ale nejsou jen kostely a hrázděné domy. Jsou to i široké ulice s paláci. Za všechny stojí za zmínku renesanční palác de Vauluisant, projdeme se i po honosném nábřeží hrabat Champagne. Příjemná procházka má ale jednu stinnou stránku. Stavební skvosty můžeme obdivovat jen zvenčí, jejich dveře jsou uzavřené.

Po procházce se vracíme na parkoviště. Dáváme lehkou večeři a na netu zjišťujeme, že v tomto „textilním“ městě (již z dávných dob, popsanych výše, má v tomto městě zastoupení skoro každá textilka Francie a k nim se přidali i ostatní světoví výrobci) od 26.6.2013 začaly výprodeje oděvů v nedalekých outletech (okolo 3,5. kilometru od centra, resp. SP, 10 minut jízdy OA) a trvají do posledního července 2013, každoročně! To jsem nemohl mojim holkám udělat, odjet jen tak, bez prohlídky, eventuálního nákupu nějakého „hadříku“, kterých samozřejmě mají málo, resp. skoro žádné. V rámci zrychleného pondělního odjezdu se přesouváme na parkoviště před jeden ze tří obrovských prodejních center. Poměrně utahaní dopijeme láhev červeného vína a dáváme se na kutě. Za chvíli klepe na dveře ochranka areálu a velice slušně nás vykazuje nás na parkoviště v centru města (odkud jsme přijeli), že zde se přespávat opravdu nesmí. Na sobě pyžamo, v sobě lahev vína, a přesunujeme se zpátky na SP !!

Pondělí 1. 7. 2013

Klidná noc na SP, vstáváme okolo 9-té hodiny. Pro čerstvou bagetu do pekárny, nasnídat a jedeme zpět k outletům, které jsme si včera vybrali. Ostatní navštívíme někdy příště. Mají otevřeno až od 10.00 hodin, říkáme si. V 10:05 přijíždíme na parkoviště, jsme velice překvapeni, že zdaleka nejsme mezi prvními a jsme rádi, jak se později utvrzujeme, že nalézáme strategické místo s pozdějším volným výjezdem. S větším autem musíme holt více přemýšlet kde zaparkujeme bydlíška. Opravdu hodně lidí a také velice zajímavé ceny u všech prodejců. A kvalita bezkonkurenční ... U „Meka“ jen platba kartou a pouze objednávka z digitálních panelů. Je pravda, že se žádné fronty netvořily a nákup odsepal neskutečným fofrem na to, kolik zde lidí mělo v tuto dobu hlad. Nakonec jsme nakupovali do 14. hodin.

Odjíždíme směr Briare. Původně jsme chtěli jet přes město Sens, včetně jeho prohlídky ale nakonec z časových důvodů jedeme cestou okolo Auxerre. Cestu volíme mimo placené úseky. Za 2 hodiny a 15 minut jízdy z Troyes stojíme v Briare na moc hezkém SP. **GPS: N47°37'54,0", E 2°44'23,2"**. Parkování a nocování zdarma, servis POUZE S KARTOU !!, za kompletní servis chtějí obolus 2€. (Voda, odpad, WC). I přes směšnou cenu se s námi Angličan dohodl že „jedeme“ na půl. Nakonec voda ještě zbyla na třetího.

Briare-Le-Canal (Loira aquadukt)

SP u kanálu Briare

Kanál de Briare byl postaven za vlády Jindřicha 4 (Henry IV) a je pozoruhodným mostním kanálem, který zkonstruovala Societé Eiffel v letech 1890-1894, a je současně nejstarším kanálem nejen v Evropě ale i na planetě. Laterální (boční) kanál Loiry se svým prodloužením (Canale de Briare a Loing-Canale) plyne pomalu mezi kopci a lesy. Vede hezkou venkovskou krajinou po Burgunsku. Mnoho vesniček má navíc svůj vlastní zámek. Proplutí akvaduktu v Briare je

nezapomenutelný zážitek. Na východě navazuje kanál du Centre (viz jižní Burguňsko), od Decize dosáhnete kanálu Nivernais a na severu řeky Seinea Yonne. Vzhledem k počtu automatických zdymadel jsou tyto trasy velmi vhodné i pro vodáky začátečníky.

Canal de Briare vede z Montargis do Briare, má délku 54 km a obsahuje 38 povětšinou automatických zdymadel. Velké zajímavosti na kanálu jsou akvadukty v Briare a Guétin. V okolí se pěstují významná bílá vína v Sancerre a Pouilly. Nezapomeňte také navštívit Nevers (město umění a historie), jeho známý dóm, gotický knížecí palác, romantický kostel z 11. století a nejstarší francouzská výrobní fajáns či jeho historickou čtvrť, okruh a museum Formule 1 v Magnycours a Plagny nebo největší francouzský kostel v La Charité Sur Loire (také uváděno často jako město knih) či šafránová pole u Montargis. Je toho zde spousta k vidění, téměř každá vesnice má totiž svůj zámek.

Zde začínáme vlastní **Tour de La Loire 2013**. Parádní počasí, usměvaví všichni kolem, jsme hodně moc nadšení. Procházka po aquaduktu nad Loirou při západu slunce, posezení v Auberge (francouzský překlad hospoda, hostinec) u přístavu. Nelze popsat, musí se prožít. Je zde opravdu v okolí tolik zajímavých věcí ... Až na místě ještě zjistíme dodatečně, kam zajet, nač se kouknout. To by byl ale výjezd alespoň na půl roku. Hlavně klid, uvidíme třeba příště.

Úterý 2. 7. 2013

Opět velice klidná noc na SP, vstáváme v 8 hodin. Stavíme se pro čerstvou bagetu v pekárně u k přístaviště (0,75€). Snídáme a plánujeme dnešní trasu. Postupně odjíždějí naši sousedé, povětšinou místní Francouzi. Nakonec volíme trasu přes Gien do Sully Sur Loire, vodní pevnosti. Necelých 40 km jedeme přes hodinu. V Gien přejíždíme po mostě Loiru a volíme cestu nižší třídy. Je na co koukat, vesničky jsou hezké, jako by se zde zastavil čas.

Zámek Sully Sur Loire

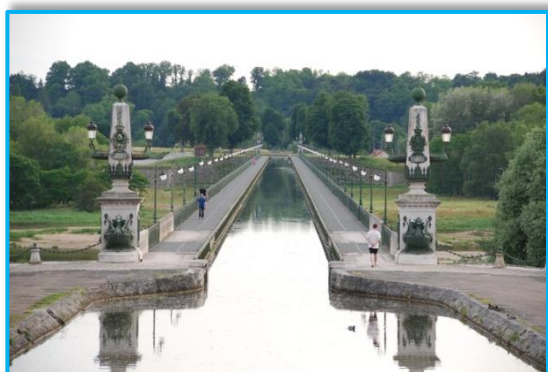
Zámek Sully Sur Loire pohled k řece

Město Sully Sur Loire (Su-ly syr loár) s 6 tisíci obyvateli, leží JV 50 km od Orléans. Protéká jím samozřejmě královská řeka Loira. Na návštěvy turistů je městečko velmi dobře připraveno. K dispozici jsou obchody, veškeré služby, muzeum, kino a řada pamětihodností. Nejvýraznější památkou je zámek Sully Sur Loire s vodním příkopem a padacím mostem. Navštívit je možné i kostely, labužnický a starožitný salon nebo hudební festival. V okolí Sully Sur Loire je množství turistických cest a cest pro túry na kolech. Ta jsou i k vypůjčení ve zdejší půjčovně kol.

Vlastní hrad (nebo snad pevnost) leží na břehu řeky Loiry. Ta je v tomto místě obzvláště široká a mělká. Ví se, že dříve, v dávných dobách zde byl brod a poté nechali v tomto místě postavit most. Hrad byl po celá staletí neustále rekonstruován a přestavován. To vše ve stoletích 14. až 17. Nejstarší částí je k řece přilehlý vysoký Donjon. (Donjon je věž převážně čtvercového nebo obdélníkového půdorysu. Výjimečně se může objevit i donjon půdorysu kruhového, jako například prý na Křivoklátě. (určení Křivoklátské věže jako donjonu je ale sporné). Šlo většinou o věže obytné,

v případě potřeby mohly sloužit i jako věže útočné. Donjony v Českých zemích se objevovaly od počátku hradního stavitelství. Mohly se vyskytnout i jako součást tvrzí. Typickými ukázkami hradů donjonové dispozice jsou v českém prostředí hrady Kost a Karlštejn. Věž, která sloužila pouze k obraně hradu, se nazývá Bergfried). Největší místností hradu je krásný hlavní sál nebo také sál cti, který se nachází v prvním patře hradu. V tomto sále hrál Voltaire svou tragédii „Artemis“ poté co byl vyhnán z Paříže a zde v Sully našel nové útočiště. Největší pozornost však budí krov Donjonu, který je považován za jeden nejpracovanější a nejkrásnější pocházejícího z doby středověku.

Na oběd se přesouváme k zámku La Ferté-St. Aubin. Zámek má velice hezkou zahradu, rybníky, mosty, cesty. To je podle mého gusta. Vnitřek nenavštěvujeme. U brány do zahrady zámku je krásný SP, **GPS: N47°43'33,6", E 1°56'16,2"** které využíváme jako parkoviště na oběd. SP je na břehu malé říčky, stoly a lavice na piknik, žádný hluk. V opodál je hodně restaurací se zahrádkou, pěkně umístěných v parku, prostě idylka. A spaní tady musí být tedy suprové.

Po obědě pokračujeme k neznámějšímu a dalšími nej ... ověněným, zámku Chambord (www.chambord.org). Cesta trvala okolo půl hodiny, je pěkná a už i ze St. Aubin spolehlivě značená. Příjezd je nádherným parkem, kde občas u silnice vidíme odpočívadla a parkoviště. Některé mají značku zákaz vjezdu obytných aut nebo zákaz přespání. Nutno podotknout, že auta na parkovištích stejně byla. My parkujeme na velkém parkovišti pro návštěvy zámku, na parkovišti společně s autobusy. Cena za den (9:00-1:00) je 7,0 €, přes noc, tedy od 1:00 do 9:00 platíte pak +10,0 € !! Auta přes 8m platí 45,0 € !! Tak pozor.

Zámek La Ferté St. Aubin

Posezení na zámku La Ferté St. Aubin

Vstupné je 11,0 € za osobu, studenti základních a středních škol z EU gratis! Veškeré prostory zámku si každý návštěvník prochází sám svým tempem. Lze zapůjčit Ipod s výkladem oproti záloze. Já se rozhoduji, že tentokrát dovnitř nepůjdu, jen holky, já si zámek pěkně prohlédnu ze všech stran a trochu si před náročným zbytkem dne odpočinu v zámeckém parku. "Rekognoskuji terén", protože

můj organizmus zatoužil po jisté úlevě a v obytnáku se mi ještě „nechtělo“. Po chvíli objevuji příslušný domeček a zároveň zjišťuji první věc, jímž se Chambord liší od ostatních zámků na Loiře. V žádném z dosud navštívených zámků se za WC neplatilo, ale zde, u Chambord si bez 50 centů necvrknete. Nu, možná je to tím, že domeček není součástí budovy zámku. Investuji tedy tuto částku a pak už mi nic nebrání, abych se věnovala prohlídce okolí zámku. A věřte mi, že je opravdu v detailu nač se dívat. Bezplatně lze navštívit také okolní park a zámek tak obdivovat alespoň zvenčí, jak jsem to udělal právě já.

Chambord je nejen největší ze zámků na Loiře, ale je zároveň stavbou nejpůsobivější. O rozlehlosti zámku svědčí fakt, že uvnitř návštěvníci najdou 440 komnat, 85 schodišť a na střeších 365 komínů-jeden krb pro každý den v roce. Tuto velkolepou stavbu, v níž se mísí prvky italské renesance s prvky vrcholné francouzské gotiky, má na svědomí František I., který se v r.1519 rozhodl, že pro sebe nechá vybudovat nejvelkolepější "chateau". Do té doby stál na místě dnešního zámku jen jednoduchý lovecký zámeček. O tom, že František I. byl velkým ctitelem italské architektury, a že tedy pozval do Francie **Leonarda da Vinci**. A proto je tedy víc než pravděpodobné, že Leonardo da Vinci se podílel na původních plánech zámku včetně plánu na odklonění toku řeky Loiry, tak aby protékala přímo před zámkem. K odklonu Loiry sice nakonec nedošlo, ale u zámku najdeme umělý kanál, na němž je možno se svézt na vypůjčené lodičce nebo "šlapadle", čehož turisté rádi využívají. Jedna část Chambordu se ale Leonardovi připisuje. Je to proslulé Velké schodiště postavené ve tvaru dvojité spirály. Ten, kdo po něm jde, vidí sice toho, kdo jde po druhé spirále, avšak sejít se mohou jen nahoře, nebo dole. Ve všech komnatách, které toto schodiště obklopují ze čtyř stran, návštěvníci najdou vyobrazení mloka - emblém Františka I. Co však činí Chambord Chambordem, to je jeho nenapodobitelná střecha-pestrá změt' věžiček, štítových zdí, komínů. Kdosi se o této střeše vyjádřil jako o "panoramatu Konstantinopole na jedné střeše". Oblíbené jsou i střešní terasy, z nichž je krásný výhled na rozlehlé pozemky v okolí (5 550 ha) skládajících se ze zahrad s loveckými oborami a rybníky, které protínaly paprsky alejí vedoucích k šesti branám po obvodu. To vše měla chránit zeď v délce 32 kilometrů. Zámek obklopovala síť vodních kanálů a příkopů, kvůli nimž byl dokonce vypracován projekt na odklon toku řeky Loiry.

Zámek Chambord

Posezení v parku u Chambord

Terasy byly současně navrženy tak, aby z nich mohli dvořané pozorovat divadelní představení v letním divadle, popřípadě vítat krále vracějícího se z lovu. Samotný zámek se však nijak výrazně do dějin nezapsal. Při prohlídce mají návštěvníci možnost shlédnout půlhodinový film o vzniku zámku, procházka jednotlivými komnatami chvílemi připomíná slušné bludiště. Budova je velmi chladná, nehodí se tedy jako stálé sídlo, a tak v zámku samotný František I. prožil pouze 42 dnů a to na stavbě zámku pracovalo celých 25 let téměř 2000 řemeslníků a zedníků.

Hned u zámku se rozprostírá obrovský park, který je součástí velké obory. Ta je protkána nádhernými cyklostezkami. Návštěva jednoho z nejkrásnějších i nejměstřednějších zámků včetně jeho obrovského parku rozhodně stojí za to. Ideální doba zde strávená je však alespoň 1 a půl dne.

A tak jsme okolo třetí zamávali na rozloučenou Chambordu, stavbě, již jedni označují jako krásnou, zatímco jiní o ní mluví jako o nejozýdnější stavbě na Loiře - tedy snad jen s výjimkou jaderné elektrárny v St-Laurent-des-Eaux, která dýmí jen kousek severněji za lesem.

Naším, pro dnešek posledním zámkem a cílem, bude městečko **Cheverny**. Po necelých 20 km přistáváme na hezkém SP, **GPS: N47°29'50,9", E 1°27'38,0"**, nedaleko zámku (do 10 minut chůze max.) označeného také jako P4. Chceme stihnout ještě dnes prohlídku zámku a zahrad, včetně krmení psů, které je zde také velkou atrakcí. SP je poloprázdný, jen asi 8 obytných aut. Hned odcházíme na prohlídku zámku. Kompletní prohlídka vyjde na 9,-€ za dospělého a 6,-€ za děcko.

Cheverny je soukromý zámek, je majetkem markýze de Vibraye, který sídlí v jednom z křídel. Zámek byl obýván členy stejného rodu více méně nepřetržitě od pozdního 16. století, kdy se začal stavět, tedy je již šest století majetkem jedné rodiny.

Je postavený z kamene lámaného v nedalekém Bourré, exteriér Cheverny je oslnivým obrazem harmonie a klasické čistoty, zasazeným do prostředí zeleného parku, a skýtá opravdové potěšení pro oči. Byl postaven v přísné symetrické linii a je obklopen parkem a vodním kanálem, které můžete obdivovat také z elektrických aut anebo loďek. Vnitřek kontrastuje se střízlivým pozdně

Zámek Cheverny

Krmení loveckých psů

renesančním hlavním schodištěm, je celý pozlacený a zdobený. Jsou zde také skvělé tapisérie, včetně série jedinečných vlámských nátěrů ze 17. století podle **Davidu Teniersa**, a nábytek ze 17. a 18. století. Zámek se také může pochlubit vlastnictvím nádherných stojacích hodiny 18. století od **Caffieriho**, které neukazují hodiny, ale dny. Grandiózní královská ložnice je prosáknutá atmosférou Ludvíka XIV., ačkoliv "král Slunce" sem nikdy nevstoupil.

Od středověku bylo v Evropě běžné, že se králové se svým dvorem stěhovali po kraji z jednoho královského sídla do druhého. Hrady šlechticů sloužily jako noční zastávky při těchto královských přesunech. Každý zámek měl pro krále neustále připravenou jednu místnost, kterou udržoval, ať už tudy král někdy projel nebo nikoliv. Rozměry při tom ale zůstávají příjemně lidské, a tak je Cheverny ze všech důležitých zámků jedním z těch, v kterém by většina návštěvníků chtěla žít. Zámek inspiroval Hergého ke kresbě Moulinsarta a dnes vystavuje stálou sbírku věnovanou komiksu o Tintinovi.

U zámku je nová zahrada Jardin d'ornement et d'agrément, která leží mezi zámkem a oranžérií. Tato moderně pojatá zahrada se rozkládá v prostorách někdejšího francouzského parku, jehož původní plány zůstaly zachovány do současnosti. Ze strážnice (Salle des Gardes) se dá podívat ven do velkolepé zahrady a oranžerie za nimi. Tento velmi typický nízký skleník pro tuto oblast Loiry z 18. století je v jedné věci přeci jenom ojedinělý. To když byly ve druhé světové války z pařížského Louvru odváženy obrazy, byla tady po šest měsíců umístěna Mona Lisa (La Joconde) přímo pod nosem německých vojáků ubytovaných v zámku.

Cheverny je velmi pyšné na svou smečku 105 loveckých psů a je uznávaný jako mekka nadšenců pro tuto šlechtickou zábavu. Lovům se zde říká vznešenějším jménem myslivost. Ve vnitřních prostorách zámku můžete navštívit psinec a pohladit si přes mříže psy nebo se zúčastnit vlastního krmení. Nedaleko se nachází Muzeum myslivosti, obrovská místnost s trofejemi je doslova od podlahy po strop pokrytá asi 2 000 jeleními parohy, nasbíranými lovci z Cheverny od roku 1850. Lovci se v Cheverny scházejí dvakrát týdně od půlky října do půlky dubna. V létě se pro turisty pořádá ukázkový hon se záplavou světél a troubením loveckých rohů, se psy, a (vycpaným) mrtvým jelenem. V červenci a srpnu se na pozemku Cheverny pořádají dvě lovecké slavnosti za světla loučí a přitahují tisíce návštěvníků.

Středa 3. 7. 2013

Noc natolik v pohodě, že jsme zaspali a vstáváme až v 9 hodin. Venku je zataženo a docela hustě mží. Do pekárny nejdeme, dáváme si dovezený Hostivařský pecen. Po snídani volíme první cíl, a tím je okolí zámku **Valençay** a zámek s parkem. Necelých 50 km jedeme necelou hodinku, včetně bjíždky, vypouštíme zámek Du Moulin, necháváme si jej na někdy jindy. Je toho zde totiž tolik na koukání, že už po třech dnech je nám naprosto jasné, že hrubý itinerář se stane tím nejhrubším, resp. náznakem cesty. Obrovská výhoda je, že **StellPlatz** je opravdu skoro ob vesnici, tudíž se nemusí nějaké dojezdy a servisy extra plánovat. Před obědem jsme na novém SP, **GPS: N47°9'38,6'', E 1°33'43,3''**, hned u infocentra a brány do parku, resp. brány kterou musíme projít cestou na zámek. Spát zde nebudeme, jen děláme komplet servis (WC, odpadní vodu, čerpáme čerstvou do nádrže), vše je zdarma.

Zámek Valençay

Krásné zahrady u zámku Valençay

Valençay vlastně ani nepatří, byť ohromná stavba v renesančním a klasicistním stylu si to samozřejmě zaslouží, mezi zámky na Loire, neboť leží v kraji Berry, což je úrodný kraj v jižní části Sologne. Je umístěn ve vlastním romantickém parku blízko řeky Nahon. Byl postaven v 16. století na troskách feudální pevnosti. Tento elegantní zámek je renesanční, i přes rozšiřování a přístavby ze 17. a 18. Století. Valençay znamená Talleyrand. Talleyrand se narodil v roce 1754, byl biskup, státník, diplomat, vtipný člověk, gurmán, a velký oportunist. Úspěšně přežil Francouzskou revoluci (jako uprchlík v Americe po dobu nejhorších krutostí), Directoire (to nevím co je), první císařství, revoluci v roce 1830. Od této doby byl velvyslancem v londýně až do roku 1834. Je ve Valençay pochován, kde na něj vzpomínají s láskou jako na dobrodince.

On totiž koupil zámek v roce 1803 na příkaz prvního konzula Bonaparta, který chtěl cosi, čím by zapůsobil na přátelské ambasadorů a hlavy států při jejich návštěvách. Ministr zahraničních věcí Talleyrand byl tedy vybrán, aby se o tento zámek staral. Když Napoleon sesadil a zajal španělského krále Ferdinanda VII., vybral Valençay jako zlatou klec pro tohoto královského vězně a vystěhoval jej sem i s jeho bratrem, strýcem a celou družinou. V letech 1808-1814 se zde o ně na příkaz Talleyranda tak vzorně starali, že když se Španělé vraceli domů, měli slzy v očích a nechtěli domů! Komnaty jsou velice zachovalé, zařízené ve stylu Ludvíka XVI. a empíru.

Nedaleko vstupní brány se nachází budova, kterou Talleyrand nechal přestavět na oranžérii. Nyní je zde jeho muzeum. Překvapit Vás může také spousta zvířat, pohybujících se volně po zahradě. Mezi ně patří především exotické ptactvo, pávi, plameňáci, zebry, velbloudi, srnci, ...

Vstupné je 12,-€ za dospělého a 8,5€ za děcko. Možná je částka trochu vyšší ale určitě je na co se dívat. Pohodlná prohlídka zámku (nezapomeňte se zastavit v kuchyni, je v přízemí, docela nenápadný vstup!) a zahrad (v jedné jsou krásné orchideje, které rostou ze vzduchu?!, nebo krásně barevná část pouze ze zeleniny) je podle mého minimálně 4 hodiny. Lze také samozřejmě využít možnosti přesouvat se elektromobilem za určitý poplatek. Jízda na bicyklu je v areálu zahrad zcela zakázána.

Po prohlídce obědváme v autě z vlastních zásob a poté se vydáváme do města Amboise přes McDonalds, který je nedaleko SP. Potřebujeme zaktualizovat veškerou techniku, která na nás neustále útočí vyskakujícími okny. Máme sice internet od Orange France, ale nechceme limit 2G zrovna vyplývat na aktualizace. Jak později zjistíme, tak jsme mohli být (a v budoucnu budeme) v klidu. 2 GB je opravdu hodně dat. Po dlouhé době se opět ukázaly obě navigace. TomTom i iGo. Už předem jsme věděli, že cesta není „košer“ (podle toho jak nejprve mizí patník, čáry a vše je užší a užší) a to mám v iGo nastaven Autobus! Nakonec jsme zakončili krásnou vyjížďku na mostku, který byl užší než naše auto. Nakonec nás „zachránila“ 3.! Navigace Sygyc v mobilu. Viděli jsme ale krásný kousek krajiny. Vše by ale zkazilo auto v protisměru ☺, to nevím co by jsme dělali.

Zámek Amboise

Uličky města Amboise

Do Amboise je to cca 60 km, takže za hodinu a půl, „kochacím“ tempem parkujeme na SP (La Serpe) v krásném desetitisícovém městečku. **GPS: N47° 24' 29,9", E 0° 59' 24,8"**, asi 750 m od centra. Ještě před vjezdem do města navštívíme Pagode de Chanteloup. Nedaleko Amboise stojí zajímavá stavba. Jedná se o pozůstatek někdejšího zámku Château de Chanteloup. Tento zámek, známý jako „malé Versailles“, byl stržen. Pagode de Chanteloup byl postaven hrabětem Choiseul, ministrem krále Ludvíka XV. V letech 1775 až 1778. Pagoda je vysoká 44 metrů, je kombinací francouzské a čínské architektury.

Na SP docela plno, místo pro nás se ještě našlo. Přes noc byla obsazenost ale na 100%.

Čtvrtek 4. 7. 2013

Noc jako obvykle tichá, pohodová. Vstáváme po půl deváté. Po snídani jdeme prozkoumat moc hezké město Amboise. Musím souhlasit s prospektem, který hlásá, že Amboise je osvěžujícím způsobem klidné, šťastné a pokojné město. Nevím jak je to možné ale nelze než souhlasit. Nejvíce rušno je v neděli na trhu u řeky, ale pod zámekem na tržišti je rušno každý den a věřím, že určitě po celý rok. Koupit se zde nechá všechno možné, hlavně potraviny od farmářů, které jsou TOP.

Vlastní **Château d'Amboise** vyčnívá z malého francouzského města na řece Loire v departmentu Indre et Loire. Patří ke kulturně-historicky nejdůležitějším zámků na Loire a byl rezidencí francouzských králů z dynastie Valois. Zámek trůnící na skále nad městem je postaven na základech středověkého hradu. První velké stavební úpravy na pevnosti dal udělat Karel VII. Francouzský, který ji zkonfiskoval během stoleté války, a sídlil tady se svým dvorem. Od roku 1940 Karel VIII. Francouzský podstatně rozšířil park a přebudoval staré hradní zdi a budovy svých královských předchůdců. I když zámek na první pohled působí jako hrad, byl jedním z prvních ve kterých byly použity renesanční prvky. Král, který si přál moderní rezidenci, v zimě sám dohlížel na stavební práce, a pověřil italského zahradního architekta Pacella da Mercogliano vytvořením prvního renesančního parku ve Francii.

Hostem krále byl také Leonardo da Vinci, jenž přišel na zámek v prosinci roku 1515. Žil a pracoval v nedalekém Clos Lucé, který je se zámekem spojen podzemní chodbou. V roce 1519, 2. května zde, v Amboise, Leonardo da Vinci umírá. Je pohřben v kapli Saint-Hubert, přiléhající k zámku. Nedaleko se nachází park s vynálezy da Vinciho. Bezvadná podívaná.

Městečko je opravdu poklidné, beze spěchu. Šli jsme malou uličkou, kde sbíječkou rozbíjeli část chodníku. Mistr nás zastavil, vypnul kompresor, počkali až mrak prachu odejde a s úsměvem nám ukázal, ať jdeme. Naše „Merci, très“ mu jistě také udělalo velkou radost.

Park miniatur

Parc des Mini Chateaux

Přes oběd přejíždíme k nedaleké zahradě miniatur zámků na Loire k Parc des Mini-Chateaux, kde se na ploše cca 8.000 m² se nachází přes 100 zámků, včetně těch nejprestižnějších. Jestli chcete všechny navštívit, připravte se na 3. hodinovou a 2 kilometrovou štreku. V případě že budete mít s sebou děti, tak vše násobit dvěma !! Vstupné také není nejmenší ale stojí za to. Dospělák to má za 17,-€ a děcko za 8,-€. Čekají na Vás nejen zámky ale také 6 železničních sítí a na jedné se můžete dokonce svézt, miniaturní čluny na kanále v parku, 10000 figurek, 44 modelů vyjímečné kvality, více než 2.000 bonsaí, pěkně posazených k miniaturám zámků, atd. ...

Odpoledne stíháme ještě návštěvu velice populárního zámku **Chenonceau**, zámku šesti žen. Zámek se nachází asi devět kilometrů jižně od Amboise, kde se přes řeku Cher klene tento renesanční zámek. Říká se o něm, že je nejhezčí a nejelegantnější stavbou údolí Loiry. Za to vděčí šesti ženám, které se v minulosti podepsaly na úpravách zámku a jeho okolí.

Původní sídlo rodiny Marques odkoupil v roce 1513 pro svou ženu Katherine královský finančník **Thomas Bohier**. Kromě věže (donjonu) pevnost zbouřil a na klenutí starého mlýna dal budovat zámek. Stavební práce však řídila jeho žena. Zanedlouho zemřela a sídlo převzal král František I. V roce 1547 nastoupil na trůn jeho syn Jindřich II. a zámek Chenonceau věnoval své milence Dianě z Poitiers, která nechala na původních pilířích starého mlýna vybudovat most přes řeku Cher. Po nečekané smrti Jindřicha II. byla Diana nucena se ze zámku odstěhovat. Na Chenonceau se usídlila Jindřichova zákonná manželka Kateřina Medicejská. Na mostě nechala vybudovat dvoupatrovou galerii, která sloužila pro pořádání balů a hostin. Kolem zámku vznikla nádherná zahrada. Čtvrtou ženou byla Louisa Lotrinská. Po její smrti zámek pustl až do roku 1733, kdy jej pro svou ženu koupil generální nájemce Dupin.

Zámek Chanonceau

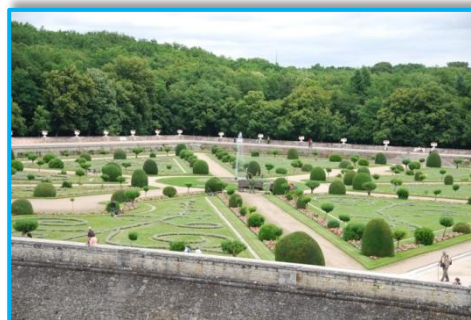

Nádherně aranžované živé květiny

V té době zde pobýval jako host a jako učitel dětí paní Dupinové Jean Jacques Rousseau. V devatenáctém století odkoupila sídlo madame Pelouze a nechala většinu budov restaurovat podle původních plánů Thomase Bohiera.

Za první světové války byl zámek využíván jako vojenská nemocnice. Od roku 1913 je celé panství ve vlastnictví rodiny Menier.

Přístupová cesta k zámku je lemovaná platanovou alejí a z obou stran obklopena lesoparkem o rozloze sto padesát akrů. Před zámkem můžeme obdivovat zahrady Kateřiny Medicejské a Diany z Poitiers. Vlastní zámecká budova má deset pokojů a tři poschodí a můžeme se po ní pohybovat dle libosti. Z přízemní části galerie lze vstoupit na druhý břeh řeky. Horní galerie je využívána jako výstavní sál pro významné současné umělce. Za prohlídku stojí dobově vybavená zámecká kuchyně vybudovaná téměř na úrovni hladiny řeky. Pokoje působí díky dobovému vybavení a vždy čerstvým květinám, které jsou nádherně naaranžované, velmi útulně a živě. Opravdu moc pěkné.

Zahrady Chanonceau

Zámek nad řekou Cher

Na prohlídku zámku spolu se zahradami si rezervujte asi tak 4 hodiny. Je to opravdu hezká podívaná. Když zpět nepůjdete platanovou alejí ale mezi hospodářskými budovami, objevíte velké zeleninové záhony s rozličnými rostlinkami a oslíky, které se budou určitě líbit dětem. Vstupné na zámek činí za 2 dospělé a dítě (rodinné) 32,5 €.

Odsud se přesouváme k městu Tours. Ve městě začínají různá omezení z důvodu dojezdu jedné z etap Tour de France 2013. Riziko že budeme někde uzavřeni nás děsí a proto přejíždíme ještě týž den na SP Villandry. Cesta je to opravdu nádherná. Pěkně se šourat po D7 podél řeky Le Cher, která se pod Villandry vlévá do Loiry. SP (Villandry) je nedaleko zámku se zahradami, tak sotva 300 metrů od vchodu do zámku a přímo na značené a také dost frekventované cyklostezce k soutoku řek Le Cher a La Loire. **GPS: N47° 20' 28,5", E 0° 30' 38,3"**. Tak jako zatím všechny SP, i tento je zcela zdarma. A je opravdu parádní. Zde jsme poprvé objevili automat na zeleninu a ovoce. Jako je u nás na sušenky nebo nápoje, tak tento chlazený je na zeleninu. Lze si koupit brambory a zeleninu na polévku nebo houby a zeleninu, ... Dobrý nápad. (Pozn. Druhý den jej museli doplňovat!)

Pátek 5. 7. 2013

Noc jako obvykle pohodová, všech napočítaných 30 posádek aut spí asi do 9 hodin, stejně jako my. Bagetérie je přes ulici, a v 10 hodin startujeme na prohlídku zámku ale spíše slavných zahrad. Ceny vstupného zámek + zahrady za 9,5€, samotné zahrady za 6,5€. Prospektík je v českém jazyce a na parkovišti byly dva autobusy od nás. Stejně tak volně poházené PET lahve po okolí. Kdyby tam nebyly koše, tak prosím. Takto dělat osvětu a propagaci Čech je trochu „mimo mísu“.

Počasi se nám s každým dnem zlepšuje, dnes už je ve stínu okolo jedenácté hodiny 29,2°C ve stínu, jak ukazuje teploměr v zahradě. Tak to je samozřejmě paráda, a to azuro.

Zámek (Château) **Villandry** <http://www.chateauvillandry.com> byl dokončen roku 1536 a byl posledním z velkých zámků postavených během období renesance v údolí řeky Loiry. Postavil ho Jean le Breton, který byl ministrem financí Františka I. Stejný Jean le Breton, jehož nejpůsobivějším dílem na poli stavitelství byla výstavba zámku **Chambord**, který jakoby vznikl z nádherných představ, které Le Breton měl ve své hlavě. Proměnil je ve skutečnost pod záštitou Františka I. Zatímco řídil výstavbu zámku Chambord, tak si poblíž pro sebe nechal vybudovat menší repliku Villandry nazvanou **Villesavin**. Le Breton byl nejdříve velvyslancem v Itálii, kde strávil spoustu času studiem italského renesančního umění a hlavně zahradnictví. Za účelem výstavby zámku Villandry, Le Breton zbouřil starý hrad z 12. století, ze kterého zachoval pouze starou věž, kterou můžeme vidět za hlavním nádvořím.

Automat na ovoce a zeleninu

Zámek Villandry

Villandry zůstal v le Bretonově rodině až do roku 1754 a pak se stal vlastnictvím markýze de Castellane, králova velvyslance, který pocházel z velmi známé aristokratické rodiny z Provence. Nechal přistavit hospodářské budovy v klasicistním stylu, které můžeme vidět po obou stranách

hlavního nádvoří. Předělal také interiéry zámku, aby lépe vyhovovaly dobovým nárokům na komfort. Tehdejší požadavky jsou mnohem bližší těm, které máme my dnes, než těm, které byly požadovány v období renesance. Tradiční zahrady byly zrušeny v 19. století, aby došlo k vybudování parku okolo zámku v anglickém stylu.

V roce 1906 zámek zakoupil Dr Joachim Carvallo (narozen ve Španělsku v roce 1869). Dr Joachim Carvallo je pradědečkem současných vlastníků. Vzdal se úspěšné vědecké kariéry s profesorem Charlesem Richetem, držitelem Nobelovy ceny z roku 1913, aby se naprosto oddal zámku Villandry. A tím vlastně zachránil zámek, který už byl skoro na spadnutí a vytvořil zahrady tak, jak je známe do dnešního dne. Zachoval naprostou rovnováhu s renesančním stylem zámku. V roce 1924 Joachim Carvallo také založil "Demeure Historique", což byla první asociace lidí, kteří vlastní zámky historické hodnoty. Byl průkopníkem v otvírání a zpřístupňování historických budov veřejnosti.

Zahrady u zámku

Pohled na komplex

Arkádová galerie, ozdobně orámovaná okna, vikýře, strmě se svažující břidlicové střechy působivé šíře, vše toto rámuje dobře rozdělený "čestný dvůr", který stále působí výjimečně elegantně. Místo nudných a symetricky přesných prvků použil architekt prvky nové, které se snad nikdy neokoukají. Zámek se odráží ve vodním příkopu, budovy na sebe navazují v ostrých nebo tupých úhlech, křídla zámku nemají úplně stejně přesnou délku, linie hlavních oken lehce vybočuje, počítalo se i se hrou stínů a celkový vzhled je umocněn odrazem stavby ve vodním příkopě. Ideální doba pro shlédnutí zámku a zahrad nastává zhruba dvě hodiny před západem slunce. Vše se zdá být ještě krásnější. Ačkoliv Villandry je velmi blízko k Azay le Rideau a byl postaven v téměř stejné době, italský vliv a zbytkové prvky středověku (věže, věžičky a užití ornamentů) naprosto zmizely. Výsledkem toho je jednodušší styl, a to tedy čistě francouzský, zejména znatelný v linii střech. Později se tomuto začalo říkat styl Henryho IV.

Bylinová zahrada

Jakoby anglická zahrada

Vnitřek zámku není tak slavný jako zahrady. V několika posledních letech bylo uskutečněno několik zlepšení, aby byl zámek více obyvatelný. Většina pokojů je nyní otevřena návštěvníkům. Markýz de Castellane, který byl předchozím vlastníkem zámku, předělal interiéry tak, aby

odpovídaly tehdejšímu komfortu. To vysvětluje proč jsou interiéru ve stylu 18. století. Jídelnu navrhl Michel-Ange de Castellane, který jí vtisknul provencálskou vřelost. Nový pokoj, nazvaný "prince Jeroma", je právě tak pojmenován na počest jednoho z Napoleonových bratrů, který byl vlastníkem Villandry. Otevřena v roce 2006, vtáhne vás do vesnické atmosféry starověké kuchyně. Arkádová galerie, okna oklopená bohatě zdobenými sloupky, vysoké vikýře, břidlicová střecha obklopuje "čestný dvůr" s výjimečnou elegancí.

Zahrada se zámekem

Parková zahrada

Mezi zámekem a městem se nachází renesanční zeleninová zahrada. Skládá se z devíti čtverců stejné velikosti, ale geometrické motivy, které je vyplňují, jsou různé. Tyto čtverce jsou osázeny zeleninou s ohledem na její barvy tak, aby vypadaly jako mnohobarevné šachovnice. (červená řepa, zelí, mrkev..) Původ zeleninové zahrady sahá až do doby středověku. Tenkrát mniši ve svých klášterech rádi sázeli zeleninu v různých geometrických útvarech. V zahradě ve **Villandry** jsou tak vytvořeny v záhonech četné kříže, které nám tento mnišský původ zahrad připomínají. A aby byly zahrady ještě veselejší, tak tam mniši přidali růžové keře. Ty zde jsou vysázeny symetricky a podle stará tradice symbolizují mnicha, který právě ryje svůj zeleninový čtverec - záhon.

Z Itálie poté přišly další nápady a klášterní zeleninové zahrady byly obohaceny o dekorativní prvky: fontány, květinové záhony a altánky. Francouzští zahradníci z 16. století tedy spojily všechny možné prvky (styl francouzských mnichů a italskou inspiraci) a vytvořili zahradu, kde pro potřebu pěstovali růže, ale i zeleninu nově přicházející z Ameriky, kterou nazvali "dekorační" zeleninou. Toto zahradničení, které vlastně už hraničilo s uměním, se dochovalo v různých listech a dokumentech a díky tomuto cennému zdroji inspirace tak navrhl zahradu zmiňovaný Joachim Carvallo ve Villandry.

A teď technické poznámky k zeleninové zahradě: Každý rok je dvakrát osázena, jednou na jaře (od března až do června), druhé letní osázení vydrží od června až do listopadu. Každý rok je zde nasázeno na 40 zeleninových druhů. Brambory zde ale nenajdeme. Rozmístění zeleniny se při každém sázení mění, takže zahrada je neustále originální. Stále se dbá na soulad barev a tvarů v zahradě. Zavlažování je zajištěno automatickým závlahovým systémem zabudovaným v zemi.

V bylinné zahradě se nachází desítky různých bylinek používaných v kuchyni anebo v léčitelství. Pěstují se zde i čistě pro aromatické účely. Tyto užitkové rostlinky byly považovány v tehdejších rodinách za důležité. Labirynt ve Villandry je utvořen z habrového porostu. Vznikl podle renesančních plánů. Představoval ideální místo pro odpočinek a hry dětí. Park s oslíky byl poblíž.

Hudební zahrada se Záhony symbolizují lyry a harfy.

Vodní zahrada je v klasicistním stylu, soustředěna kolem jezera ve tvaru zrcadla Ludvíka XV., lemuje ji zelená alej. Ideální místo pro odpočinek a meditaci.

Vysoko nad zahradami je 6 ha zelesněné plochy obehnané kamenou zdí. Je to příjemné místo pro procházku, odtud máte různé výhledy na zahrady pod vámi. Právě lesík ve **Villandry** nejvíce kontrastuje mezi volnou a "pěstovanou" přírodou. Perfektně udržované zahrady jsou toho důkazem. V roce 2003 byla v lesíku vybudována vyhlídková terasa, ze které vidíte celé zahrady. Terasa je přístupná po malé pěšině. A na závěr zahrada lásky, několik částí rozdělených podle druhů lásky ... to je pozvánka sem!

Po obědě přejíždíme na nedaleký zámek (Château) Azay le Rideau, 15 km je otázkou čtvrt hodinky. Po trochu komplikovanějším příjezdu (hlavně vinou naší navigace TomTom, která opravdu šetří každý metr cesty ☺) na SP se nám natolik zalíbil, že jsme se rozhodli zde dneska přenocovat. Navíc jsme na internetových stránkách našli informaci, že SP je velice oblíbený a je lepší přijet dříve. To se nám později také potvrdilo. SP (Azay le Rideau) **GPS: N47° 15' 33,8", E 0° 28' 11,1"**.

Zámek Azay le Rideau

Alejík k zámku

V srdci regionu Touraine, které je historickým regionem střední Francie (Région Centre) na jihozápad od Paříže s hlavním městem **Tours**, se nachází Le Château d'Azay-le-Rideau (zámek Azay-le-Rideau). Postavil jej na ostrově uprostřed řeky Indre starosta města Tours a pokladník Francie za vlády krále Františka I. Gilles Berthelot. Za pomoci manželky Philippe Lesbahy chtěl zkombinovat novinky z Itálie a umění stavby ve Francii v letech 1518 až 1523. Tento klenot francouzské renesance, je jedním z nejvíce fascinujících hradů v regionu, který je popsán Honoré de Balzacem jako "vybroušený diamant orámovaný řekou Indre".

Nejhezčí pohled na zámek

Nádherné městečko

Vchod je inspirován římskými vítěznými oblouky a interiér je pro změnu synonymem italské renesanční kultury, kde je zámek vyzdoben bohatě vyřezávaným dekorem. Stopy vlámské renesance zůstávají, jsou vidět prvky pocházející ze 16. a 17. století, gobelíny, zobrazených na několika místech po celém hradu vypovídají o zručnosti tehdejších mistrů.

Původně byl na tomto místě postavený hrad a to na počátku jedenáctého století. Během stoleté války však vyhořel a poté byl přestavěn za doby panování Františka I. Azay le Rideau je skutečně mistrovské dílo francouzské renesance. To potvrzují i velkolepé výhledy na vyřezávanou kamennou

fasádu, která se odráží ve vodě, kterou si můžete vychutnat při procházce majestátní zahradou. Objekt tvoří tvar písmene L. Střed budovy vyniká monumentální vstupní halou, stejně jako velkolepé schodiště s velkými zábradlím čímž je narušena plynulost mnoha oken. Nejenže spojuje tři patra, každé tvořené arkýři, a tvoří mezipatra s jemně tepanými štíty, které jsou postaveny odlišně ve srovnání se ostatními částmi budovy, zejména okny. Slavnostní schodiště má ozdobné dekorace, inspirované italskou arkádovou stavbou, jako jsou sloupy, pilastry, vyřezávané mušle a medailony. V 19. století byly stávající zahrady značně přebudované pod vlivem anglických majitelů. K dispozici jsou dvě vodní zrcadla, umístěná na jih a západ, která nádherně odrážejí fasády.

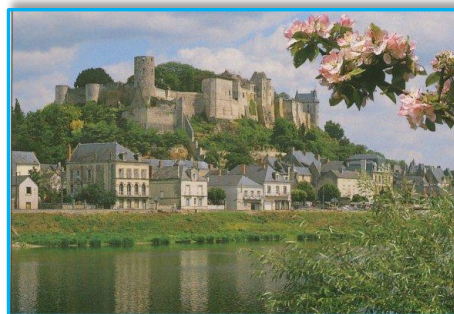
Azay le Rideau, je opravdu jedním z nejznámějších zámků na řece Loire. Poměrně malé, jsou i dvě budovy obklopené přírodně krajinářským parkem a řekou Indre. Vstup do hradu v podobě vítězného oblouku zdobí iniciály Gillese Berthelota a jeho manželky, zatímco spodní část obrazu schodiště zdobí mlok a hermelín, emblémy krále Františka I. a jeho manželky, dcery Ludvíka XII., Claude de France. Cena za vstup platná pro rok 2013, zámek (letáček v češtině) a zahrady pro 2+1 celkem tedy vstupné pro nás dělalo rovných 17,0 €. Přes město se procházkou vracíme na SP.

Sobota 6. 7. 2013

Tato noc není oproti ostatním výjimkou, klidná, tichá a pohodová. Na SP opět plno, některé posádky odjely, hodně jich parkovalo 2x na divoko. No, spíše divoce. Ale vše v pohodičce, nikdo nic moc neřeší, to je suprový. I my jednou přijedeme později a budeme chtít spát. Víme tedy kam až můžeme zajít. Ale vždy po dohodě, maximálně slušně. Dorazila posádka, v kolik prý vstáváme a zda nepojedeme brzy ráno dál, že by se postavili před nás. Řekli jsme čas vstávání a odjezdu a viděli jsme spokojené cestovatele, kteří uznali naši vstřícnost. Ráno chrníme do 9 hodin, jako obvykle. Vydáváme se ke klášteru Fontevraud l'Abbaye. A to přes hrad v **Chinonu**. Zde jsme nechtěli jít dovnitř, jen po okolí hradu a do zahrady. Bohužel, nebylo možné, jen dohromady spolu. Za nádherného počasí se tedy přesouváme ke známému klášteru Fontevraud, pohřbišti Plantagenetů. Z Chinonu jsme přistáli na SP nedaleko kláštera. SP je dost z kopce, na spaní nevím jak natočit

Pohled z Chinon na Loiru

Pohled na Chinon od Loiry

obytnák. Ale my jsme použili SP jen jako parkoviště. Více méně Vás sem cedule stejně zavedou, jen je naváděcí cedulkový systém trochu zmatený. Vesnička je nádherná, neskutečně klidná. Všichni návštěvníci jakoby se přizpůsobují pomalejšímu tempu života, po vzoru obyvatel kláštera.

Klášter Fontevraud je klášter v historické části Francie, v Anjou. Tento královský ženský klášter byl založen roku 1099 poustevníkem Robertem z Arbrisselu a přijal benediktinskou řeholi. A v roce 1106 potvrdil papež Paschalis II. nezávislost dvojitého kláštera na jakékoli církevní a světské autoritě!

Ve 12. století patřilo pod Fontevraud asi 100 převorství, v nichž žilo na 5 000 řeholníků a řeholnic. Abatyše ve Fontevraud měla titul „velkoabatyše“ a bývala jí dcera místní vysoké šlechty či dokonce dcera královská. Toto svědčí o obrovském významu tohoto kláštera zde, ve Fontevraud. V letech 1804 až 1963 sloužil tento klášterní areál jako vězení.

Pohled na klášter Fontevraud (en.wikipedia.org)

Celý rozsáhlý areál kláštera je dokonalou ukázkou stavebního umění doby románské a gotické. Mezi hlavní turistické atrakce patří pohřebiště anglických Plantagenetů, refektář (to je společná jídelna mnichů) a ložnice. Klášterní kostel pochází z doby románské a jsou v něm dochovány sloupy s vyřezávanými hlavicemi. Křížová chodba je renesanční stejně jako kapitula.

Z Plantagenetů jsou zde pohřbeni: Jindřich II. Plantagenet, Eleonora Akvitánská, Richard Lví srdce, Johana Anglická, Raimond VII. z Toulouse a Isabela z Angoulême

Po prohlídce kláštera se vydáváme k městu Samur a poté do podzemní vesnice Rochemenier. Překračujeme **nultý poledník**, tak pozor při zadávání souřadnic do navigace ! Nečekaně krásná cesta se zastávkami nás čekala asi 10 km před městem Samur. Silnice vede podél řeky Loiry a je označena jako D947. Po levé ruce budete mít ve skalách vytvořené domy. No, skoro celé vesnice. Škoda že všechny SP a parkoviště byly plně obsazeny. Koukali jsme jen letmo. Vše je uloženo v paměti a na příště dáváme do plánu. To jsme ještě v životě nikdy neviděli. Překvapil nás také obrovský zájem turistů o tuto lokalitu. Samur jen projíždíme a po další skoro půlhodině jsme v Rochemenier.

Bydlení v Rochemenier

Pohled na sál v podzemí

Atrakce v podobě 1,5 hodinové návštěvy kompletní vesnice v podzemí, včetně kaple nebo kostela Vás určitě uchvátí. Cena není drastická (5 € dospělý, 3 € děcko do 14 let) a stojí určitě za to. Je zajímavé, že do vesnice jako takové, ne té podzemní, vede jen jedna cesta. Všichni musejí otáčet a jet zpátky. Parkoviště a i SP je nedaleko vchodu.

Po prohlídce se přesouváme do městečka **Champtoceaux** které leží na řece Loire a je vzdálené něco málo přes 100 kilometrů od Rochemenier. Schválně zadáváme navigaci pokyny

nejkratší cestou. A ta se opravdu snažila. Po 2 hodinách nás to už docela mrzelo. Ale bylo to nádherné kochání, jen bylo 34°C a to není zrovna podle našeho gusta. V Champtoceaux míříme rovnou na SP ale u koupaliště je jen jedno místo a servis. Přejíždíme tedy na druhý SP ve městečku, který je přímo na břehu řeky Loiry. A tady začíná asi největší „Adventure“ celé cesty a to díky navigaci TomTom, resp. našemu nastavení co nejkratší cesty k cíli. Nejdříve zmizel ze silnice asfalt, pak patníky. Poté jsme zjistili, že jedeme po naučné stezce! Nutno vzpomenout, že zákaz vjezdu jsme žádný neminuli.

Přístav s molem na Loire

Pohled na SP Champtoceaux II

Otočit nebylo kde, polňačka byla užší a užší, couvat 1,5 km se mi zatím nechtělo, zvláště do obrovského kopce (prý 16%). Posádka se už se mnou přestala samozřejmě bavit a v tom jsme uviděli normální silnici ale s hodně divokým nájezdem. Nejet šikmo jako na lyžích tak jsme určitě zůstali zachyceni ležet na spodku auta. Oddychli jsme si hodně z hluboka a odměnou nám byl překrásný SP u řeky Loiry. Zkratka byla sice o něco delší o to však více náročná, znáte to. Vedle vedla krásná silnice, hned za stromami. SP (**Champtoceaux II**) je na pozici **GPS: N47° 20' 20,9"**, **W 1° 16' 27,0"**.

SP, který je současně i vodáckou základnou (pro ty, kteří sjíždějí „línou“ Liru, docela si asi máknou), je živější. Nechávací si zde automobily také různí výletníci, kteří se rozhodnou poobědvat na palubě lodi, „brázdící vlny řeky Loiry“. Měli jsme tu smůlu nebo štěstí, že si zde dali

Vodáci u zbytku strážnice

Pohled na krásnou Loiru

dostaveníčko majitelé automobilů PORSCHE. Nádherných 22 kousků, od roku výroby 1974 do dneška lákalo k prohlídce. Pravda auta stály i na místě pro obytnáky ale já jim odpouštím. Oni totiž můžou ... A nebyl jsem asi jediný. Když před půl osmou dorazila loď s majiteli, vystoupili a nasedali do aut, vždy se svým ženským protějškem. A zvuk motorů, který nikdo netúroval, nádhera.

Skoro slavnostní odjezd. Poděkovali za parkování, kde zrovna neměli a my úsměvem a pokynutím hlavy promíjíme, moc hezký okamžik, který jsem si zapamatoval a budu si jej pamatovat asi už celý život. Jen netušili, že obsadíme SP před 19 hodinou. Hned u SP je vynikající restaurace,

kde večerní 6-chodové menu stojí do 35,0 €. Včetně pití, tedy vína. Je to hodně za věc pro jednoho ale staňte se na chvilku králem Ludvíkem a nechte se obsluhovat celé 3 hodiny personálem.

Ale pozor, až pak dorazíte domů, dáte si komplet slavnostní večeři v naší restauraci v ceně 500,- Kč/osobu tak budete shánět buď adresu na živnostenský úřad nebo (ti radikálnější) rovnou „bejkovec“ aby domluvili obsluhu jak správně obsluhovat hosta. Vše má holt pro a proti, takže s tím počítat ... Proto vlastně také jezdíme „ven“ pro postřehy, co a jak.

Ještě se u nás staví jeden z vodáků, že ráno dorazí Policie (Gendarmerie) a bude nám říkat a vysvětlovat, že stojíme špatně (to my víme, PORSCHE už ze SP odjely), ať se na to připravíme. S velkými díky a informací, že v tu dobu už budeme samozřejmě dávno pryč, se rozcházíme. Ještě jsme se o tom nezmínili, ale zde ve Francii, na této zeměpisné délce, se stmívá opravdu o hodně později než u nás v Čechách. Před půlnocí je skoro ještě vidět, samozřejmě poté světlo ráno začíná tudíž o něco déle. Kdy to ale nevíme, ☺ .

Neděle 7. 7. 2013

Nedělní snídaně na vidličku po anglicku, vyrušená skutečně kontrolou Gendarmerie, kteří ve čtyřech lidech zkoušeli dát všechno do pořádku. Žádné emoce, vše v pohodě. Asi by jsme ještě spali déle ale v neděli ráno bylo u řeky neskutečně živo. Turisté všech věkových kategorií, atleti běžci, vodáci, rybáři a já nevím kdo všechno ještě hned po ránu nastoupili a dováděli. Neděle neneděle.

Vodáci u zbytku strážnice

Pohled na krásnou Loiru

Neděli si chceme udělat pohodovou, odpočinkovou. K moři to máme něco přes 100 kilometrů. Padlo tedy rozhodnutí zrychleným přesunem k Atlantiku, někde v blízkosti města Saint Nazaire. Cestou se stavíme v marketu, zkoušíme **SUPER-U**. Ceny standardní, sortiment také. Hlavně mají uvnitř hroznou zimu díky klimatizaci. Úplně jsem odcházel jako by přistydělý. Okolo Nantes míjíme několik cikánských táborů. Jeden je opravdu mega. Zdálo se sice vypadalo jako kemp ale z blízka již nikoli. Před polednem jsme již projížděli Saint Nazaire, přístavní město na řece Loire, která právě zde ústí do Atlantického oceánu. Jede se okolo velkého doku na výrobu lodí a nedaleko je vidět 3356 dlouhý (!) a skoro 70 metrů vysoký most přes řeku Loiru (platí se zde mýtné). Tento most podjedou zaoceánské lodě, proto je tak vysoký. V Saint Nazaire jsou v neděli snad úplně skoro všude velké trhy tak se musíme proplazit městem.

Saint Nazaire je vhodným výchozím bodem pro výlety do okolí. Veškeré služby jsou k dispozici v místě. V St Nazaire se bude líbit zejména milovníkům pěší turistiky. Za návštěvu v Saint Nazaire stojí mimo jiné loděnice, ponorka Espadon či mezinárodní centrum lodní dopravy. Vlastní přístav Saint Nazaire byl budován od roku 1856, když přístav v Nantes, ležící dále ve vnitrozemí proti proudu řeky Loiry, přestal vyhovovat rostoucím nárokům na transatlantickou dopravu.

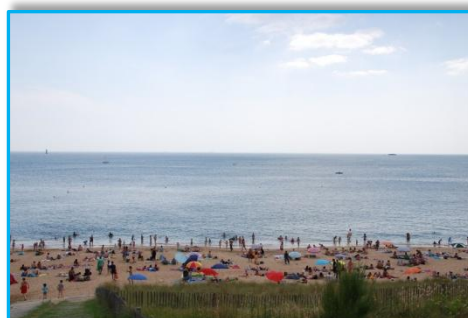
Od roku 1858 byly ze St. Nazaire vedeny pravidelné námořní linky do Střední Ameriky (neboli jak se tehdy říkalo „Západní Indie“), jmenovitě do Panamy, Mexika a Francouzské Guayany. Definitivní ránu původnímu transatlantickému přístavu zasadila druhá světová válka a změna přístavu na ponorkovou základnu. V poválečné době bylo vybudováno nové město **St. Nazaire** s jiným uspořádáním ulic, a tak jedinou připomínkou válečné historie města zůstává nezničitelný a nevyužitelný ponorkový bunkr, který se možná stane věčným jako egyptské pyramidy.

Náš cíl je v Pornichet, vedle SP je parkoviště jen pro osobní auta a asi 15 obytných aut, které stojí tolerovaně všemi, vně tohoto parkoviště.

Nedaleko, asi 200 metrů od nás jsme objevili malý SP v parku ve stínu stromů, značený, jen pro 3 auta. Auta byla všude, v parku, na silnici, bylo jich tak 20. Vše v pohodě. Naše místo se nachází na souřadnicích **GPS: N47° 14' 13,3", W 2° 18' 0,5"** a má název St-Marc/Pornichet. K pláži s plavčíkem je to 200 metrů přes cestu z kopce. Jsou zde toalety, umývárny a stánky s občerstvením. Největším zážitkem jsou odlivy a přílivy. Poleháváme u vody, koupeme se. Necháváme na místě ručníky, křesílka ... a jdeme se do auta najíst. Vrátime se a voda je „fuč“! Hrozně daleko, musíme se stěhovat. Vylezly skály, které nebylo vidět, čluny ležely na souši.

SP u Atlantiku, Pornichet

Pláž nedaleko SP

Více méně méně relaxujeme, hodnotíme uplynulý týden, plánujeme, resp. korigujeme další cestu. Dnes jsme v nejvzdálenějším bodě od domova, skoro 1.500 kilometrů. Vzdušnou čarou to nebude ani moc méně, cesta vede domů poměrně rovně. Ale to je po dálnicích. Teplota vody není žádná sláva, na velké bahnění to není. Má totiž 17°C ! To jsou dobré žiletky.

Pondělí 8. 7. 2013

Spíme skoro až do deseti hodin! Ale je nutno na druhou stranu napsat, že chodíme spát okolo jedné hodiny po půlnoci. To pak není tak hrozné. Když ono je opravdu tady skoro do půl dvanácté světlo a je ještě dost vidět. Na dopoledne naplánovaná „koupačka“ a po obědě už odjezd, zpátky k řece Loire, kde je nám trochu lépe než zde na plážích u Atlantiku.

Na zkoušku chceme vidět údajně nádherný **Parc Naturel Régional de Brière**, tvořený nekonečnými močály a mokřady. Pro vážné zájemce je určeno městečko Le Chapelle des Marais, kde se nachází „centrála“ parku (Mason du Tourisme de Brière). Zde se dostanete k velké informační mapě, která Vás provede celým parkem s možností 4 okruhů a vše je v ní docela podrobně popsáno. Parkovat se dá přímo před infocentrem.

Tento park je trochu podobný mokřinám a mokřadům u Neusiedlerského (Neziderského) jezera, v jižní části, u maďarských hranic, nebo i ve Spreewaldu (Německo, mezi Berlínem a Drážďanami). Ale to je jenom podobnost. Spousta kanálů, cest mezi nimi a spousta živočichů. Prostě fotografův ráj. Škoda že nebyl čas si půjčit loďku, udělat si velkou svačinu a vyjet na fotolov. To by

bylo báječné. Jednou si tuto představu snad splním. Velice zajímavá je totiž i historie této oblasti národního parku, resp. jak se do této oblasti vlastně voda z moře dostala ...

Teplota se drží stále na fantastických 32°C ve stínu. Klimatizace funguje jak má. Po čtvrté hodině jsme na idylickém SP **Nort Sur Erdre**. **GPS: N47° 26' 15,1", W 1° 29' 40,4"**. Bezvadně vybavené SP, na krásném místě. Občas projede turistická loďka, tu a tam i loď se dřevem nebo vozili zemědělci i slámu. Město se totiž nachází v údolí řeky Erdre, která je součástí splavného kanálu z Nantes až do Brestu! Má celkovou délku 396 km a zdolává převýšení 555 metrů.

SP u kanálu, nedaleko přístavu

SP Nort Sur Erdre

Teplota se drží stále na fantastických 32°C ve stínu. Klimatizace funguje jak má. Po čtvrté hodině jsme na idylickém SP **Nort Sur Erdre**. **GPS: N47° 26' 15,1", W 1° 29' 40,4"**. Bezvadně vybavené SP, na krásném místě. Občas projede turistická loďka, tu a tam i loď se dřevem nebo vozili zemědělci i slámu. Město se totiž nachází v údolí řeky Erdre, která je součástí splavného kanálu z Nantes až do Brestu! Má celkovou délku 396 km a zdolává převýšení 555 metrů. Zúčastňuje se splavnosti snad 7 nebo 8 řek a jedna přehrada, která slouží jako rezervoár vody pro plnou splavnost. Během plavby po kanále směrem na Nantes můžeme navštívit šest zámků: Quiheix, Tindière, Rabinière, Haag Pacoret, Cramezeul a Le Pas d'Heric. Nejsou tak známé jako ty na Loiře ale jsou stejně tak půvabné a krásné, které stojí za to je navštívit.

Marína (Basin) v Nort Sur Erdre/ Quai Saint-Georges ze starého mlýna a turistické kanceláře

V celé délce bylo vybudováno 236 šlajsen (správně snad lodní propust). Výstavbou přehrady Guerlédan bylo zaplaveno 18 z nich. Takže jich zbývá stále dost. Údajně jsou po každých pěti kilometrech. Na západ od Glomelu je údajně nádherné schodiště vytvořené ze šlajsen.

Co je na tomto městečku také zajímavé? Obchodní dům **KIABI**. Hned vedle Intermarché. Jistě si tam vyberete textil. Perfektní a kvalitní trička po 1,0 €, kraťasy za 3,0€ nebo pyžamo za 7,0€.

V podvečer se plní SP a většina sleduje ze břehu hlavně bobry, kromě krmení kachen, husí, potápek a já nevím čeho všeho ještě. Prohání se spolu po kanálu sem a tam. I hledě na břehu bylo

opravdu plné. Hlavně děti měly nevšední zážitek. Malý bobr byl totiž celý bílý a byl tudíž neustále všude vidět. Před půlnocí na břehu grilujeme pod oblohou plnou hvězd a při teplotě 26°C. Až toto budu číst v lednu či únoru tak nevím co to se mnou bude dělat. A co s Vámi?

Úterý 9. 7. 2013

Spíme v nádherné přírodě, báječné ticho. Až okolo 9. hodiny nás budí dieselový motor pracovní lodi. Ještě že tak. Takové to „Kadle, kadle, kadle, kadle“ a šumění narážejících vln na břeh. Ale všechny zvuky akorát, žádné leknutí. Jedeme do nedaleké begetérie pro pečivo k snídani. Snažíme se proniknout do druhů baget, jestli to vůbec jde a půjde. Zatím jsme vyzozorovali základní rozdělení: Tedy **Bageta** (Baguette) je štíhlá vecka bílého pšeničného chleba s dokonale chrupavým povrchem. Rodina francouzských baget se zatím podle nás skládá z pěti druhů, z nichž každý má jinou váhu a charakter, přestože jsou připravovány ze stejného těsta, rozděleného na bochánky s různou hmotností a vyválením do typického podlouhlého tvaru. Rozdílná chuť je dána specifickými podmínkami kynutí (a i v každém kraji jsou jiné chutě), jehož průběh závisí na vyváleném tvaru. Zatím rozpoznáváme pět druhů francouzských baget:

Classic baguette - klasická bageta, váha 250 g a na délka 75 cm. Vhodná je na malé sendviče.

Ficelle (provázek) - velmi tenká a silná kůrka. Váha 50 až 100 g a délka do 75 cm.

Batard - větší objem ale slabší kůrka. Vhodná na větší sendviče, váha 250 až 400 g a délka až 60 cm.

Parisienne - je velká bageta, váha 500 g a délka 75 cm.

Marchand du vin (obchodník s vínem) – váha 500 g a délka 100 cm.

Z marketu jsou laciné, většinou je tam i pečou (z žádného zmrzlého polotovaru!) ale nejsou tak „šik“ jako z té bagetérie. V marketu stojí od 0,35 € do 0,89 € za standart, tedy 250g. V bagetérii se začíná tam, kde markety končí, tedy za 0,8 €. Ale je to různé, město, vesnice, druh, hmotnost, propečenou, ... **Všechny jsou vynikající !!** V bageterii ale nemůžete koupit starší než 3 hodiny, to je jakási zásada francouzských pekařů. To jsme se dozvěděli na 3 místech v pekárnách, na krásné cestě podél řeky Loiry.

Tedy po snídani startujeme směrem Angers. Na cestě už docela nutně potřebujeme udělat servis (WC, odpad a načerpat vodu). Po zadání požadavku nám na iPadu vyskakuje SP v **Saint Georges sur Loire**, vše gratis. Pozice tohoto SP **GPS: N47° 24' 21,6", W 0° 45' 46,2"**. Můžeme obhlédnout nedaleký cikánský kemp, a není vůbec malý. Děláme servis, ohříváme oběd a pak pokračujeme směr Angers. Na iPadu nám zabliká nedaleké atraktivní místo, krmení klokanů a procházka klokaním parkem. (<http://www.lejardindeskangourous.com>). Letos už jsme krmili opice tak bude další zvíře do sbírky ☺. Zajíždíme tedy do vesničky La Possonnière, která je na cestě do Angers. Vše je dobře značeno, jen do Angers se jede tedy spodem přes Savennières. Parkoviště je u

Krmení klokanů v parku

Byli více než přátelští

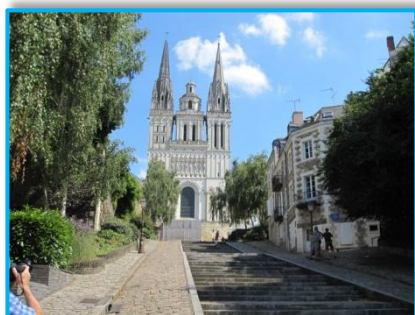
klokaního parku dost veliké, není problém dorazit i se soupravou s karavánem. Parkování je, světe div se, zdarma! Jako spousta, resp. většina parkovišť u památek. Jen ty největší se platí. Pro děti je to

veliký zážitek a samozřejmě nejen pro ně. Utratíte zde minimálně 2 a více hodin času. Cena vstupného pro dospělého a děcko je celkem za 8,60 €. Krmení je v ceně, majitel nerad vidí že nesete nějaké svoje jídlo, svačiny nutno schovat. Na dotaz proč, Vám v klidu odpoví, že klokan bude chtít s námi pryč a budeme mít problém všichni. Klokan, majitel i já, jako návštěvník. Fakt super pohoda.

Dneska stihneme ještě prohlídku města Angers. Je to od klokanů asi 12 kilometrů. Jako parkoviště volíme současně SP, tedy velké parkoviště. Jak je zvykem u nás, je zdarma. Nedaleko jsou také nějaké kešky, které cestou lovíme. Zde jich máme v plánu slovit asi 10 kousků. Pozice parkoviště je **GPS: N47° 27' 59,1", W 0° 33' 57,4"**. Místa je zde na parkovišti více než dost, s karavanem se dá také úplně v pohodě.

Angers, je město na západě Francie v departmentu Maine-et-Loire a regionu Pays de la Loire. Má 270 000 obyvatel a nachází na břehu řeky Maine. Jak jsme se dozvěděli, má za sebou pohnutou historii. Toto město údajně patří k nejzajímavějším městům Francie. Ve starověku bývalo místo sídlem Andů čili Andegavů. Kdysi hlavní místo kraje Anjou prožilo největší rozkvet právě za vlády hrabat z Anjou v 10. – 12. století (příslušník tohoto rodu Jindřich Plantagenet se r. 1154 stal dokonce anglickým králem). Jeho ulicemi a uličkami šly dějiny, v domech se rodili a umírali lidé dobří i zlí, chudí i bohatí. Ale kdo jsou dobří a kdo zlí, kdo jsou chudí a kdo bohatí? Ne, to bychom zabloudili do filozofických úvah a kvůli těm se na cesty většinou nevydáváme. Pravda – někdy se jim neubráníme. A za čím že především podnikáme své cesty? No přece za historií, která dodnes zanechala nerasmazatelnou stopu na mnoha výtvořech lidských rukou. My sem míříme především za dvěma architektonickými skvosty.

Katedrála St. Maurice

Hrad v Angers se zahradami

Prvním z nich je hrad. Nejprve ho postavil Foulques Nerra, hrabě z Anjou, na místě galsko-románské pevnosti. Pak patřil nějaký čas Plantagenetům, jeho dnešní podoba však pochází z 1. poloviny 13. století. Ludvík IX. jej nechal zbudovat jako obrannou pevnost za rekordních deset let. Anjou pak přešlo do rukou francouzské královské koruny a s ním i město Angers. Klid hradu, jeho obyvatel a dnes i vzácných uměleckých sbírek střeží sedmnáct mohutných věží, které byly dříve ještě mohutnější. Během již tolikrát zmiňovaných náboženských válek mezi katolíky a hugenoty v 16. století začal být hrad příliš nebezpečný. Protože by se mohl stát hugenotskou pevností, vydává Jindřich III. příkaz hrad zbořit. Král byl ale zavražděn a tak při bourání stihli pouze snížit věže o jedno a půl patra na úroveň hradeb. Hrad byl zachráněn a jeho bílé a černě podélně pruhované věže (byly stavěny z černé břidlice, která se v této oblasti těží, a z bílých žulových desek dovezených z Bretaně) dodnes nahánějí hrůzu.

Před hradem stojí socha „**Dobrého krále**“ Reného z Anjou, mnohonásobného krále i z Jeruzaléma, který svou kariéru zakončil jako panovník Provence. Královská rezidence je obklopena tapiseriemi s náboženskými motivy a královskými nebo jinými elegantními scénami, kam jen oko dohlédne. Místní nejceněnější bohatství ale spočívá v tapiserii Apokalypsy, která je vystavena ve sklepní galerii v Královské rezidenci. Tapiserie byla objednaná Ludvíkem I. a dokončena v roce

1382. Obsahuje 74 scén zobrazujících život sv. Jana v jeho boji proti zlu. Motivy se jemně proplétají a odkazují na válku mezi Francií reprezentovanou sv. Janem a Británií zobrazenou ve formě zlověstného lvího monstra

Nedaleko od hradu ční k nebi katedrála **St-Maurice** s románskou fasádou a vitrážemi z 12. století. Loď je dlouhá 120 m a vysoká 26 m. Bohatou sochařskou výzdobu průčelí si můžeme „vychutnat“ v podvečerním slunci, krása interiéru nám ale zůstane utajena. Je po 18 hodině, to je už zavřeno. O to déle hledíme dolů k řece i k zástavbě na jejím druhém břehu. Usedáme na schodech pod katedrálou a tiše přemýšlíme.

Pak pokračujeme směrem staré město. V samém srdci Starého města, několik bloků od hradu, se nachází **Place du Ralliement**, který je domovem různých obchodů a kaváren. V parku jsme našli místo pro odpočinek a osvěžení po celodenním putování po památkách. Navzdory moderní architektuře a do očí bijícím slunečnicům místních kaváren, si Staré město stále udržuje ducha starobylosti svými nádhernými kamennými domy ze 16. století. Z nich je nejvíce známý **Adamův dům** (Maison d'Adam), kde visí informační cedulka, která informuje kolemjdoucí, že se jedná o nejstarší angerský hrázděný dům vůbec. V přízemí sídlí řemeslníci, kteří vyrábějí ručně vyráběné výrobky typické pro tento kraj, horní patra jsou neobydlená a nevyužívaná.

Po zastávce v McDonaldu opouštíme pomalu nádherné centrum města Angers. Přemísťujeme se blíže k dalšímu historickému a známému městu Blois. Mezi tím musíme ale někde přespat, jako vždy iPad pomůže se zadáním obligátních otázek: Super místo, komplet servis a samozřejmě vše grátis. A ejhle ! Existuje a dokonce nedaleko.

Universita Sv. Edwarda

Hrad v Angers a zahrady

Po zastávce v McDonaldu opouštíme pomalu nádherné centrum města Angers. Přemísťujeme se blíže k dalšímu historickému a známému městu Blois. Mezi tím musíme ale někde přespat, jako vždy iPad pomůže se zadáním obligátních otázek: Super místo, komplet servis a samozřejmě vše grátis. A ejhle ! Existuje a dokonce nedaleko. Jmenuje se Neuillé Pont Pierre. Píší že je neklidné ale budiž. **GPS: N47° 32' 51,7", E 0° 33' 7,5"**. Jak jsme později zjistili , tak hlavně hluk vytvářel zpomalovací práh, nainstalovaný před kruhovým objezdem. Tiráci sice brzdili ale dost pozdě a ty rány! Docela síla. Jinak SP by byl perfektní. Bageterie nedaleko, jen ten práh.

Středa 10. 7. 2013

I přes trochu cvrkotu přes noc způsobeného brzdícími kamióny vstáváme až před devátou hodinou. Poprvé jsme po noci trochu rozpačití. Zkušenost pro příště, sebehezčí místo u silnice, a zvláště I. třídy, nebrat. Jdeme si pro bagetky a dopřáváme si větší snídani. Současně plánujeme další zastávku a tou bude hrado-zámek Chaumont. Budeme záměrně míjet město Tours (něco si necháme na příště) a po necelých 70 kilometrech budeme na hradě. Jak jsme naplánovali, tak jsme udělali. Po více než hodině se "kochací" jízdu přesouváme pod zámek Chaumont.

Parkujeme na SP u řeky Loiry, jako už tradičně, úplně zdarma. Uvažujeme, podle délky prohlídky zámku, zda zde nebudeme nocovat. **GPS: N47° 28' 57,0'', E 1° 11' 18,0''**. SP se jmenuje podle městečka, mimochodem útulného a rozkošného Chaumont Sur Loire.

A když pod zámkem, takže je jasné, že nás čeká cesta vzhůru. K zámku se jde po upravené, asi půl kilometru dlouhé cestě, která ovšem vede vytrvale do kopce, navíc - až na poslední krátký úsek - není lemována z obou stran stromy. Sluníčko si ten den dává opět záležet (33°C ve stínu), a tak se v čase oběda povětšinu suneme tempem šneka. Jediné, co nás na této cestě povznáší, je pohled vpravo. Tam se totiž už po několika prvních desítkách metrů vynořuje krásný pohled na Loiru. Ano, je to tak, i Chaumont se rozkládá přímo nad Loirou a cesta nám nabízí pohled na opravdu malebnou scenérii. Třebaže **Chaumont** leží rovněž na kopci, na rozdíl od Amboise je příchod k němu ukryt v stromoví a za poslední zátočinou na nás nečekaně vykokne nová vyhlídka na řeku a dvě kulaté věže, mezi nimiž nás zdraví zámecká brána.

Svou vizáží všechny zámek Chaumont nepřímo nutí, abychom o něm mluvili jako o hradu. Není se čemu divit, vždyť i on stojí na místě původní pevnosti. Tu nechal v polovině 15. století zničit Ludvík XI. Byl to trest za to, že se její majitel Pierre d'Amboise zúčastnil spiknutí mocných šlechticů, jimž se nelíbila vzrůstající moc panovníka. Avšak Pierre d'Amboise si časem opět k panovníkovi našel cestu. Spolu se synem Karlem I. tu vybudoval jeden z nejtypičtějších středověkých hradů, avšak na jeho nádvoří jsou patrné některé raně renesanční prvky. Zachovaly se jen tři strany hradeb, čtvrtou nechali v první polovině 18. století strhnout, čímž se odkryl krásný pohled na řeku.

Chaumont nad Loirou

Chaumont

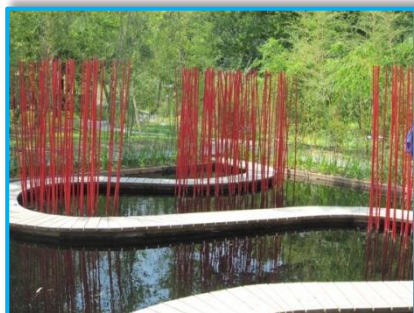
V 16. století, konkrétně v r.1550, získala Chaumont **Kateřina Medicejská**. V té době bylo vlastnictví Chaumontu záležitostí velmi ziskovou. Kateřina zámek využívala jako místo pro odpočinek při cestách z Amboise do Blois a také zde pobývala v období honů. Po smrti jejího manžela Jindřicha II. v r.1562 mění Chaumont majitelku. Kateřina přinutila krásnou Dianu de Poitiers, Jindřichovu favoritku, aby jí postoupila půvabný zámek Chenonceau a přestěhovala se na Chaumont. Z mého dnešního hlediska tato výměna nebyla pro Dianu tak zlá, protože i Chaumont má svoje kouzlo, ale musím připustit, že nežijí v 16. století a těžko mohou posoudit, co všechno ztratila společenská Diana opuštěním centra společenského života, jímž Chenonceau ve své době byl.

Vstupné na zámek činí 11,0 € a studenti 7,5 €. Tedy se vracíme na Chaumont a vydáváme se na prohlídku interiéru. Hned za vstupní místností nás vítá sál, v němž naši pozornost upoutá velký krb ozdobený reliéfem dikobraza, to byl emblém krále Ludvíka XII. Je upomínkou na královu návštěvu. Z dalších místností jmenuji např. tzv. pokoj Ruggieriho. Cosimo Ruggieri byl dvorním astrologem Kateřiny Medicejské (mezi její přátele patřil i proslulý Nostradamus) a podle legendy právě tady Kateřině předpověděl zánik dynastie Valois a v osobě Jindřicha IV. nástup rodu Bourbonů na královský trůn. Z vybavení zámeckých místností, jsou nejhodnotnější krásné renesanční gobelíny

a některé zachované kusy nábytku z této doby. Jinak je většina místností vybavena ve stylu 19. století podle vkusu rodiny **Brogliů**, která vlastnila zámek od 19. století až do r. 1938. Tato rodina se zapsala do historie zámku ve smyslu kladném i záporném. Díky ní byl na zámku např. zaveden elektrický proud a zřízen vodovod, ale také bylo kvůli dluhům, rozprodáno hodně cenností z původního vybavení zámku.

Druhé patro, vlastně podkroví zámku, není součástí prohlídkové trasy a vypadá značně zpuště. Avšak v době naší návštěvy byla v těchto nehostinných místech instalována výstava obrazů. Obrazy byly často zavěšeny před vikýřovými okny, a protože byly většinou provedeny na materiálu, který byl průsvitný, působily jako efektní vitráže. Náměty na nich byly často zvláštní, možno říct syrové, a do prostředí se opravdu hodily. Jen škoda, že nám jméno jejich autora zůstalo utajeno.

Nádherné zahrady

Ještě jednou Chaumont

Odpovědět na otázku, kdo si na Chaumontu žil jako "pánbůh", dalo by se říci bez rozmýšlení, že to byli jezdečtí koně. V areálu zámku jsou vybudovány ve slohu Belle Époque úžasné stáje, které samy o sobě připomínají zámek v zámku. A to už nemluvím o jejich vybavení. Elektřina sem prý byla zavedena dřív než do zámku, a tak koňům zpříjemňoval život svit elegantních elektrických lamp či porcelánové žlaby a stáje samy o sobě působí nesmírně elegantně. Dnes ovšem ve stájích živé oře nenajdeme. "Oživují" je koně sádroví (či z podobného materiálu), kteří však vypadají jako živí. Jak je vidno vidno, ke koukání toho je na Chaumontu opravdu hodně, ale našli jsme si čas, abychom prošli komplet všechny zahrady, i japonské a alespoň část krásného anglického parku. Do této podoby ho přebudovali rovněž Brogliové a nutno říct, že velmi zdařile. V současnosti probíhá do poloviny října na části zámeckého pozemku **Festival des Jardins**. Opravdu paráda.

Ve finále si ještě užíváme pohledu na řeku ze sedaček určených pro malíře nedaleko vstupu do zahrad a k zámku. O žádný malířský pokus jsme se nepokoušeli, ale podívání to bylo pěkné. Malíři v okolních sedačkách opravdu kreslit uměli a šlo jim to i pěkně od ruky. My jsme mezitím vymysleli, že se přesuneme do **Blois**, kde je parkoviště a současně SP za 5,0 € za 24 hodin. Tedy jsme usoudili, že zde i přespíme, když je to za jedny peníze. Ze Chaumont Sur Loire do Blois je to 20 kilometrů podél Loiry, tedy necelou půlhodinku jízdy. SP je zde **GPS: N47° 35' 10,8", E 0° 19' 32,8"** a jmenuje se Blois II. Po vjezdu do města se držte pěkně značené cesty na P2. Akorát to finále u SP je trochu zmatené a navigace nám také nepomohla, naopak, zmátla.

Čtvrtek 11. 7. 2013

Na SP skoro v centru města spíme skoro až do deseti hodin! Nádherný klídek. Je na SP ale skoro plno. Jak je po ránu obvyklé vyrážíme pro bagety (Francouz by z nás měl určitě radost!) do nedaleké bageterie. Ta opravdu není nikdy daleko a vždycky někde je. Ptát se kolikrát nemá cenu, stačí se koukat, všichni je nosí domů k snídani, bez bagety asi nikdo nic dělat nezačne. Alespoň tak nám to tady ve Francii připadne. Opět si dáváme sytější snídani a vyrážíme na obhlídku města.

Blois, jako královské město, stojí nebo leží na pravém břehu Loiry mezi Orléans a Tours. V jeho historickém centru se nachází nádherný a všemi obdivovaný zámecký komplex ovlivněný třemi architektonickými styly: Pozdní gotikou, renesancí a klasicismem. Původně na místě dnešního zámku stávala římská pevnost. V 9. století zde bylo vybudováno hradní opevnění. Roku 1230 zdědila pozemky rodina **Châtillon**, která nechala hrad přebudovat. Ve 14. století přešel zámek do rukou orléanského rodu. Za stoleté války obsadili město Angličané. Po jejich odchodu začala přestavba sídla. V 16. století se zámek stává královským sídlem. Pobývala v něm i intrikánka Kateřina Medicejská, v jejímž pokoji si lze prohlédnout tajnou skrýš, v níž schovávala jedy. A poslední přestavba proběhla v 17. století, kdy bylo přistavěno klasicistní křídlo. Dnes je zámek majetkem města a k jeho vchodu se dostanete od kostela sv. Vincenta přes náměstí V. Huga ulicí Rue Pont du gast.

Panorama Blois

Katedrála Saint Louis v Blois

Pomalou procházíme zaplňujícím se parkovišti nedaleko katedrály a vydáváme se do k centru města. Křivolakými uličkami, malebnými zákoutími a po mnoha schodech sklesáme k řece a nejprve zamíříme na most. Z něj vidíme město jako na dlani. Až úplně vpravo na kopci stojí radnice, nad ní se majestátně tyčí katedrála, pak následuje změť střech a stříšek, až vlevo se zrak zastaví na komplexu zámku schovaném v zeleni a na kostele **St-Nicolas**, jehož věže se nedají přehlédnout, a kolem něhož půjdeme zpátky k jednomu z nejnavštěvovanějších zámků na Loire. Každoročně jím údajně projde více než 400 000 návštěvníků a to různých národností.

Přes gotickou krásu kostela St-Nicolas se vznešeně proneseme, připadá nám možná až příliš „běžná,“ bádáme v materiálech, jakýže to kostel stojí v parku pod zámkem – konečně u jeho dveří objevíme, že kostel se nazývá St-Vincent – a pak samozřejmě míříme k památce, kterou především vyhledávají turisté, k honosnému zámku. Ten byl vystavěn ve slohu pozdní gotiky a v renesančním slohu (pochází tedy z 15. – 16. století), zachovaly se ale i části starší stavby (např. někdejší soudní síň ze 13. století). Zámek se doslova utápí v ranním slunci, stánky kolem něj i informační kancelář se právě probudily. Počet turistů směřujících k této památce však i podle zběžného pohledu roste geometrickou řadou. Zatímco v půl jedenácté zde bylo „skoro“ liduprázdno, o hodinu déle je před zámkem plno. Projdeme zámeckým vstupním portálem s bohatou reliéfní výzdobou a končíme u mříže uzavírající vstup do nádvoří. Navíc nad našimi hlavami spadají z římsy kusy látky, které mají zabránit příchozím vychutnat si pohled na jednu z největších zajímavostí zámku, na otevřené vřetenové renesanční schodiště v osmiboké věži, jež ztělesňuje mistrovskou ukázkou francouzské renesance v křídle Františka I. „Zaplaťte vstupné a pak můžete ke schodišti a k dalším skvostům tohoto zámku,“ tak zní neoficiální nabídka. Vstupné je za dospěláka 9,5 € a náš student to má za 4,0 €.

Nad vstupní branou pozdně gotického křídla z cihel a kamene nás uvítá jezdecká socha Ludvíka XII. z 19. století nahrazující původní originál ze 16. století. Na pravé straně vnitřního nádvoří stojí nejznámější část zámku postavená v letech 1515 – 1524 -křídlo Františka I. s

renesančním schodištěm a lodžemi s výhledem ven na náměstí V.Huga se zahradou A. Thierryho a kostel sv. Vincenta. Druhou stranu nádvoří tvoří kamenné křídlo Gastona Orleánského ze 17. století vybudované podle návrhu francouzského klasicistního architekta **F. Mansarta**. Zde je umístěna veřejná knihovna. Vyprávění o prohlídce by bylo opravdu na dlouho. Zajedťe a uvidíte, je na co koukat.

Na ploše před zámkem je vinotéka, kavárna a malá zahrada na terase, odkud je pěkný výhled na město pod námi. Zde jsou na místě původní římské pevnosti dochované části věže ze 13. století - Tour du Foix. Naproti zámku se nachází turisticky oblíbený „La maison de la magie“ (Dům magie).

Na rozdíl od České republiky nejsou prohlídky francouzských zámků organizované v časových intervalech. Každý návštěvník se může zastavit v kterékoli přístupné části objektu na jak dlouho bude chtít. Zdrojem informací o zámku jsou letáčky v několika světových jazycích.

Nejkratší cestou jdeme k již zmíněné katedrále **St-Louis**. Její dnešní podoba pochází ze 17. století, z období rekonstrukce původně gotického kostela, protože ten byl zničen v roce 1678 hurikánem. Dnešní kostel je prý pátým v pořadí na tomto místě. Stavělo a přestavovalo se zde od 2. poloviny 10. století. V tuto chvíli nás vůbec nezajímá fakt, kdy byla která část kostela postavena, ale necháváme se „unést“ tím, jak na nás dnešní stavba působí. Proč musí návštěvník znát všechna důležitá data? Ta přece zapomene a v případě potřeby si je najde na všude přítomném internetu. Nejdůležitější je to, jaké „stopy“ návštěva daného místa zanechá v návštěvníkovi, ať zmíněný jednotlivec je „laikem“ nebo „odborníkem.“ I my, byť se alespoň považujeme za odborníky na architekturu, stojíme v prostém úžasu a v mysli nám rychle probíhají základní data. Opravdu zážitek, stojí za to, tuto památku nelze vynechat..

Zadní křídlo zámku v Blois

Známé schodiště na zámku v Blois

Alespoň na chvíli postojíme nedaleko katedrály a „kocháme se“ krásami okolních domů. Jsou neoddiskutovatelně starobylé, hrázděné, bohatě zdobené řezbami. Ďábel, obyčejný řemeslník a ještě mnoho dalších motivů, to všechno se tu vyskytuje vyřezáno na sloupech zdobících průčelí dosud stojících domů. Nejen my, ale i další turisté tu nejméně chvíli postojí.

Na Blois je třeba si nechat více než půl dne. Projít se ještě po městě musí být také zážitek. iPad nám nabízel další a další pamětihodnosti a to vše ve vysokém hodnocení ****. Ale trochu jsme také museli dodržovat itinerář, neboť nějak všechno rychle utíká. Přesouváme se v pozdním odpoledni na jeden ze tří nejhezčích SP kde jsme spali a to je v **Beaugency**, přímo na břehu řeky Loiry, nedaleko krásného kamenného mostu. **GPS: N47° 46' 45,8", E 1° 38' 14,3"**. Je třeba upozornit, že i když nebyla sezóna v plném proudu, zabírali jsme okolo šesté hodiny předposlední místo na place! Stihli jsme krásnou procházku k řece a také vyndáváme stůl a židle. Hezká idylka na kterou se s odstupem moc hezky vzpomíná. Je nám líto příjezdějících, kteří musí popojet jinam. Ale

ještě mají na nalezení hezkého místa dost času. Také přemýšlíme o tom, jaké je to na SP třeba v měsíci srpnu. Trochu se nám začalo kazit počasí. Je 23°C, ne obvyklých 30°C.

Pátek 12. 7. 2013

Po bezvadně klidné noci vstáváme v půl deváté. Venku chladno, necelých 19°C !! Na cestu k městu Orléans to ale vadit určitě nebude. SP se pěkně rychle vyprazdňuje. Než dojíme a pobalíme, odjíždíme skoro poslední na další štaci. Na kraji města Beaugency je veliký market **LeClerc**, kam ještě zajíždíme doplnit proviant. Nakonec nakupujeme i domů s tím, že cestou už nikde kromě pečiva nic kupovat nebudeme. Hlavně máme obavu, aby nebylo zavřeno. Pak za ¾ hodiny, po ujetí asi 30 kilometrů jsme ve městě Orléans. Docela problém s parkováním. Avizovaný SP Orléans Centrum na této pozici **GPS: N47° 54' 16,2", E 1° 54' 51,8"** jsme jej jaksi nenašli. Jen parkoviště a mít do 6 m tak jsme to asi dali. Takhle jsme museli pod „most“, kde jsme zahlédli místo, když jsme přijížděli do centra města parádní cestou podél Loiry.

Pohled na Orléans

Katedrála Sainte Croix v Orléans

Ted' nás tedy čeká Orléans, město na které se moc těšíme. Město spjaté s Johankou z Arcu a Pannou orléanskou. Město má strategickou, avšak nechráněnou polohu na velkém meandru řeky Loiry, a proto bylo po staletí těžce zkoušeno v nejrůznějších bitevních vřavách. Na historickém centru města se nejhůře podepsala 2. světová válka, kdy byla řada historických budov zničena. Johanka z Arcu nás provází skoro na každém kroku. Vlastně se není čemu divit, vždyť v roce 1429 osvobodila v čele sjednoceného francouzského vojska město z anglického obležení a stala se tak jednou z nejvýznamnějších hrdinek francouzské historie.

Na konci Rue de la République na centrálním Place du Martroi nelze přehlédnout rozměrnou jezdeckou sochu Panny orléanské. Johanka v plné zbroji, ale s hledím zdviženým sedí na koni, levá ruka lehce přidržuje oří uzdu, v pravé ruce vztažené před sebou drží meč. Na obvodu kvádrového podstavce této sochy z poloviny 19. století jsou vyobrazeny scény z Johančina bohatého života. Ke katedrále Ste- Croix přicházíme širokou ulicí, jež je po obou stranách vyzdobena barevnými vlajíci praporce. Také samotné katedrále, jež nás již zdáli upoutá svými věžemi připomínajícími poschoďový svatební dort, vládne Johanka. I to je v pořádku, protože právě na tomto místě slavila své vítězství nad Angličany. V severní příčné chrámové lodi najdeme piedestal podpíraný dvěma zlatými levharty (reprezentují prý Angličany), na němž stojí bělostná socha Johanky vzhlížející k nebesům a tisknoucí k hrudi ruce, v nichž svírá meč, samotný oltář je vyzdoben vyřezávanou plastikou zobrazující bitevní vřavu. S životním osudem Johančiny se seznamujeme také prostřednictvím vitráží v chrámových oknech.

Po zevrubné prohlídce se vracíme prohlédnout okolí katedrály. Živé pivnice rozptýlené po celém městě, a že jich je, nás nenechali v klidu, a v tomto městě plném památek jsme vzali zavděk oroseným studeným mokem, ovšem ne z püllitrů na jaké jsme zvyklí, nýbrž z běžných francouzských dvoudecek na stopce. Symboly Orléans jako Johanka z Arku, Katedrála Svatého Kříže, Dům Johanky

z Arku, Muzeum výtvarného umění, Groslotův dům, Přírodovědné muzeum, Muzeum historie a archeologie jakožto hlavní město regionu na horním toku Loiry, ztělesňuje město Orléans rozptýlení a možnosti velkého města, ale zároveň se chlubí maloměstským charakterem, kdy se lidé vzájemně poznávají a zdraví.

Nalezli jsme zde docela poklidné a příjemné předměstí, v centru naopak plno komerčních zón a čtvrtí, ale to, za čím sem jezdí mraky turistů je Staré město, které se může chlubit až oslnivě zachovalou renesanční architekturou. Pomyslnou třešničku na dortu orléanské architektury ztělesňuje gotická katedrála, která je skutečně magickým místem města. Doporučujeme si sem zajít velmi brzy po ránu, kdy budete mít klid nejen na prohlídku, ale také na celkové „splynutí s místním prostorem“, jak uvádí brožurka z místního infocentra.

Gotických katedrál je po Francii rozeseto mnoho, nás však tato okouzila opravdu silně, a to hlavně díky vitrážím, které jsou velmi typickým produktem oblasti kolem Orléansu. Toto řemeslo z 11. století se v Orléans uchovalo živé až do dneška a najdete jej prakticky všude. Od řemeslnických obchůdků a dílen počínaje, až po vitráže v katedrále a kostelech.

Katedrála od centra

Socha Johanky z Arku

Johanka z Arku je tím nejdůležitějším symbolem města (Jeanne d'Arc), jinými ekvivalenty též Jana z Arku nebo přímo Panna Orléanská. V roce 1429 Johanka z Arku získala titul Panny Orléanské poté, co osvobodila město od anglické nadvlády. Triumfálně vpochoďovala do města do ulic de Bourgogne, která je ve městě nejstarší a dnes je to jedna z nejvýznamnějších ulic.

Johanka z Arku, to je opravdu velmi silný příběh, který stále láká tvůrce znovu a znovu ho představovat publiku, a to nejen tomu v Orléans. Přečtete si teď ve stručnosti, co všechno se odehrálo v souvislostech s městem Orléans a proč je Johanka z Arku tak silně uctívána zrovna zde. Toto se Vám bude při návštěvě vždy hodit. Johanka se narodila v roce 1412 ve vesničce Domrémy la Pucelle v regionu Alsasko, v severovýchodní části Francie. Její jméno bylo Jeanne Darc. Takže Jeanne d'Arc byla jen pozdější chyba při přepisu. Narodila se do běžné sedlácké rodiny a do docela neklidného období. Tou dobou probíhala v plném proudu Stoletá válka, tedy válka mezi Francouzi a Angličany. Právě odsud plyne vzájemná nevraživost, kterou rozpoznáte u mnoha obyvatel dodnes. Jsou tací, kteří tento postoj otevřeně ventilují a stále řeší události Stoleté války.

Nicméně Johanka byla od dětství vedena k víře, celá rodina byla silně věřící. Někdy kolem třinácti let začala Johanka slyšet hlasy a usoudila, že takto k ní promlouvá archanděl Gabriel a jiní svatí. Roku 1429 se na pokyn těchto svatých vydala za správcem regionu a vyžádala si na něm družinu, koně, výbavu a výstroj pro rytíře, a aby ji poslal do války. Byla si jista, že v téměř beznadějně situaci je to právě ona, kdo pozvedne Francii. Přes všechny výsměchy a nedůvěru trvala na své cestě za tehdejším nástupcem trůnu Karlem VII. a nakonec uspěla a vydala se na cestu ještě téhož roku.

Mezitím se po celé Francii roznesly zprávy o urputné dívce, která ví, že jen ona je schopna zachránit Francii a jde za svým cílem. Přes nejrůznější peripetie a těžkosti na konec byla Johanka přijata ke Karlu VII., ale ten si chtěl Johanku vyzkoušet, zda ji opravdu posílá Bůh, a tak se sám vmísil mezi dvořany, a na trůn posadil náhradníka. Johanka však tuto lest okamžitě prohlédla a pravého následníka trůnu našla i v davu. V rozhovoru sdělila Karlu VII., že jen on, a nikdo jiný, má právo na francouzskou korunu. Tím dokázala, že ji opravdu posílá Bůh a beze strachu jí svěřil vojsko a poslal do Orléansu. Musela ještě projít různými zkouškami před církevními hodnostáři, Johanka uspěla ve všech a dostala meč, na němž bylo vyryto pět křížů.

Grosloirův dům v Orléans

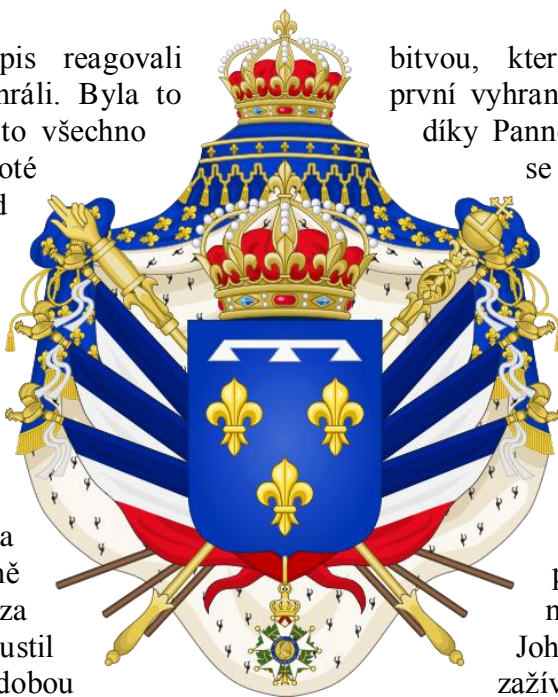

Olejomalba Johanka z Arku

Do Orléansu, posledním městem odolávajícího anglické okupaci, Johanka dorazila Burgundskou branou jako osoba silně očekávaná, jako boží stvoření a jediná šance na záchranu. Johanka se nejprve ubytovala u Jacquese Bouchera, kde je dnes její muzeum, a poté se šla podívat na svou armádu. Nutno říct, že byla velmi zklamaná. Karel IV. jí přislíbil armádu, místo ní však bylo město plné již zlomených a apatických lidí, Johanku tedy čekala další práce a to namotivovat lid, přesvědčit jej, vzbudit zápal k boji za svou zemi. Johanka všechno tohle dokázala. Anglického krále v dopise varovala, že jí posílá samotný Bůh, ať tedy vrátí všechna města a území, jichž Angličané nabyli nucenou formou a opustí Francii, pokud ne, že ona sama bude Angličany po celé Francii honit a pobíjet.

Angličané na dopis reagovali Johanky s přehledem vyhráli. Byla to radost byla neskonale, a to všechno od této bitvy nazývána. Poté na severu Francie, pod Francouzi, jak jinak, další zachráněná území a Johanka se stala Francie, symbolem milována.

Čím víc, jak byla prostým lidem, tím větší trůn Karla VII., zda převzít trůn. Následně korunovace Karla VII., za jako znamení vděku odpustil platit daně. Johanka tou dobou národa, její napodobeniny a medailonky se začaly masivně vyrábět a šířit mezi lidem.

bitvou, kterou Francouzi pod vedením první vyhraná bitva po mnoha prohraných, díky Panně Orléanské, jak byla Johanka se plánovalo znovudobytí území vedením Panny Orléanské vyhráli. Přicházela další a města a vyhrané bitvy, symbolem znovuprobuzení úspěchu, byla lidmi

milována a obdivována byly pochyby následníka Johanka sama nemá v úmyslu proběhla bezproblémová niž částečně vděčil i Johance, Johančině rodnému městu navždy zažívá naprostou adoraci celého

Paříž, hlavní taktické město, však zůstala i po obléhání a útocích francouzů i nadále pod anglickou korunou. Po dalších komplikovaných vyjednáváních Johanka uslyšela zase hlasy svatých, kteří ji sdělili, že bude zajata. Tak se také stalo, zajali ji Burgundští, kteří ji prodali do zajetí Angličanům, ti odvezli Johanku na svá dobytá území, tedy do Normandie, až do města Rouen. Tam byla vězněna více než rok a byl zahájen církevní soud, jehož výsledkem bylo označení Johanky za čarodějnici a kacířku. Tak nakonec skončil v květnu roku 1431 upálením život záchránkyně Francie, té, která vzkřísila slabou a pohasínající jiskru naděje, na hranici na hlavním náměstí v Rouen. Při upálení měla při sobě jednoduchý křížek ze dvou klacíků, ke kterému se modlila. Byla upálena zaživa ve svých devatenácti letech, její popel byl vysypán do řeky Seiny. Několik let poté dobyl francouzský král Paříž a za dalších několik let opustili Angličané Francii nadobro. Zůstal jim jen přístav Calais a dvě menší městečka nedaleko.

Katedrála Svatého Kříže je už z dálky nepřehlédnutelná. Hlavně je vidět vztyčený vnější piliřový opěrný systém s gotickými lomenými oblouky. A s vnitřními oblouky a nádherně zachovalým vnějším opěrným systémem je katedrála v Orléans skutečným korunním klenotem města. Její věžičky se tyčí do výšky 106 metrů a je možno je zahlédnout odkudkoliv ve městě. Původně vystavěná katedrála ve 13.století byla z větší části přestavěna za vlády Jindřicha IV. a Ludvíka XIII. Ve sklepení však najdete zbytky založení, dokonce i jiné pozůstatky z doby založení prvního svatostánku na témže místě ve 4.století. Katedrála je svědkem a hlavně držitelem pozůstatků z důležitých momentů historie jako jsou barbarské útoky na město, Stoletá válka, náboženské války, Francouzská Revoluce a druhá světová válka.

Živě zpracované vitráže z 19.století zobrazují momenty ze života Johanky z Arku prolínají celou katedrálou, ovšem najdete zde Johančinu kapli, a v ní Johančino brnění, meč a sochu. Pokud budete mít štěstí, nachomýtnete se zrovna k oslavám Panny Orléanské, které se konají každoročně a jsou živým symbolem města.

Dům Johanky z Arku v Orléans

Květinový park v Orléans

Naproti poště se nachází malé hrázděné stavení, jež slouží jako muzeum, které rekonstruuje celý příběh Johanky z Arku. Právě v tomto domě byla Johanka během svého pobytu v Orléans ubytovaná. V tomto skromném muzeu objevíte modely města z roku 1429, k nimž je pouštěno vyprávění, které jak jinak, líčí události, jež se odehrály okolo sedmiměsíčního obléhání města Orléans. Ve třetím podlaží se nachází sbírka věnovaná každoročnímu festivalu, který se koná na počest Johanky z Arku. Pokud jste do Orléans přijeli jen a pouze kvůli Johance z Arku, a nebo se o ní chcete dozvědět maximum, vydejte se do Centra Johanky z Arku v Médiatèque v Orléansu, které obsahuje rozsáhlou knihovnu s více než 16-ti tisíci dokumenty souvisejícími s hrdinkou tohoto města.

Květinový park byl původně vytvořen, aby hostil mezinárodní květinovou přehlídku v roce 1967. Po skončení přehlídky se město rozhodlo park otevřít občanům a využívat ho. V tomto rozsáhlém parku, který obsahuje vzácné květiny, voliéry se vzácným ptactvem, menším zvířectvem a

rezervací motýlů se čtyřiceti exotickými druhy, které těkají mezi tropickou faunou, uvidíte jak mladí i staří navštěvují zónu pikniků a hřišť a užívají svého volna. Za 2€ si můžete zajezdit malinkým vláčkem okolo parku a nepřijít tak o vůbec žádnou místní zajímavost.

Groslotův dům byl postaven v roce 1550 královským správcem Jacquesem Groslotem. Tento překrásný renesanční dům sloužil jako královská místní rezidence po dvě století, následně sloužil jako orléanská radnice až do 19. století. První místnost je naplněna a věnována pamětihodnostem týkajících se Johanky z Arku. Druhá místnost byla kdysi jedním z posledních míst odpočinku Františka II., který zemřel za skandálních událostí v roce 1560. Královsky vybavené prostorné interiéry jsou často místem konání svateb a různých recepcí. Za budovou se rozkládá zahrada z 19. století, kde na Vás přímo dýchne mírumilovnost, klid a rozjímání. V zahradě se nachází renesanční kaplička, která je místem odpočinku od rušného města.

Důkladnější prohlídka tohoto města, majícího skoro 120.000 obyvatel, je na tři dny, ne na pouhý jeden. Projít se městem s tak bohatou a známou historií je moc hezký zážitek, ale takových tady podél řeky Loiry je! Jen to chce méně spěchu, pěkně v poklidu. Ale to se lehce říká, sami to znáte jak to je. V podvečer přejíždíme ještě do městečka Bellegarde, kde je nádherný park se zámečkem a hlavně SP. **GPS: N47° 59' 16,3", E 2° 26' 31,7"**. Ujedeme asi 50 kilometrů, kochacím tempem, tedy za necelou hodinku. Prohlídku necháváme až na druhý den.

Sobota 13. 7. 2013

Po docela klidné noci vstáváme v půl deváté. Je podstatně chladněji ale slunečno, tak jako celý výjezd. Jdeme se podívat na zámeček a park. Obojí velice příjemné, hlavně procházka parkem. Vše perfektně udržované, všechna čest. A zde nám vlastně **Loira Tour 2013** končí. Nyní nás čeká jen poměrně dlouhá cesta domů. První zastávka bude v Saarbrückenu. Dle TomToma nějakých 500 kilometrů. Po placené dálnici nejedeme, pro nás jsou silnice I. třídy skoro stejně rychlé jako nudné dálnice. Navíc něco vidíme a nějaký ten kruhový objezd zase neublíží. Okolo páté hodiny parkujeme u ALDI, skoro na břehu řeky. Holky musí ještě nutně do PRIME MARKTu, prý nikde jinde už není. Původně jsme mysleli, že zde přespíme ale ještě popojedeme. Je hezké počasí, čeká nás jen německá dálnice, tak ještě 200 km přidáváme. Objevujeme nádherný SP nedaleko Heilbronnu, v městečku Weinsberg. Nový a komplet vybavený SP je zde: **GPS: N49° 08' 54,0", E 9° 17' 5,0"**.

V Saarbrückenu u řeky

Radnice v Saarbrückenu

Neděle 14. 7. 2013

Po docela klidné noci vstáváme v půl deváté. Je podstatně chladněji ale slunečno, tak jako celý výjezd. Jdeme se podívat na zámeček a park. Obojí velice příjemné, hlavně procházka parkem. Vše perfektně udržované, všechna čest. A zde nám vlastně **Loira Tour 2013** končí. Nyní nás čeká opravdu už jen cesta domů ...

Cesta v číslech

Statistika

Celkem ujetá vzdálenost:	3.450 km
Denní průměr ujeté vzdálenosti:	250 km/výjezd
Denní průměr ujeté vzdálenosti:	125 km/etapu podél Loiry
Průměrná rychlost:	86 km/hodinu
Spotřeba nafty:	358,1 litrů
Spotřeba na 100 km	10,38 litru/100 km
Čas strávený se spuštěným motorem	40:07 hodin:minut

Cena nafty (kurz 1€/26,0 Kč)

Čechy 1,48 € /Litr (Agip, poslední pumpa v ČR)

Německo 1,387 € /Litr, Francie 1,35 € /Litr

Malé shrnutí, poznatky

Z grafu je vidět, že nafta dělá celou polovinu nákladů na výjezd. Spolu se vstupným (výdaj ve výši 264,10 €) je to $\frac{3}{4}$ celkových nákladů. Ale těch parádních zážitků! Když vezmu v potaz, že je veškeré parkování u památek zdarma (platili jsme až na dvě výjimky) tak to oproti českým památkám, kde se platí parkovné vždy, to není zase tak hrozné. (Například výlet na Karlštejn obytným autem ve třech, je minimálně za 1.000,- Kč, tedy okolo 40,0 €!). V zámcích se můžete klidně celý den, když Vás to bude bavit. Bez blesku se dá fotit také skoro všude, až na pár výjimek.

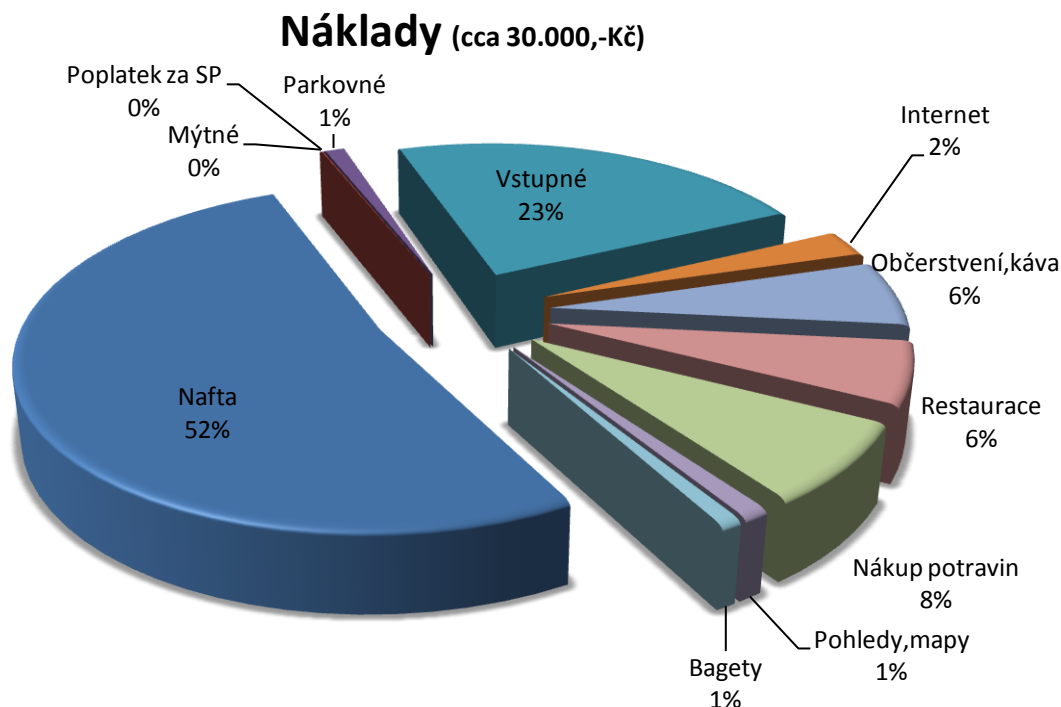
K nákupu potravin se už vyjadřovat nebudeme, to si musí každý vyzkoušet sám. Nějaké jídlo do mrazáku děláme ale je připravené na nečekanou rychlovku, kdy není čas nebo možnost nakoupit a jídlo uvařit. Např. v LeClerc jsme koupili celé horké grilované kuře s bagetou, 1,1 kg v termosáčku s logem za 4,95 €. To není špatné. Dá se říci, že krom mléčných výrobků (cca +20%) a masa (cca +30%) jsou ceny srovnatelné. Do peněz. Kvalitu vyzkoušejte. Po bagetách se nám bude ale opravdu moc a moc stýskat. Tu kvalitu pravé francouzské bagety, tu v Čechách asi neseženeme. O důvod víc, proč navštívit opět Francii. Určitě je kam jezdit, o to se nebojme.

SP (Stellplatzy) jsou snad všude. V měsíci červenci z poloviny prázdné, takže žádný strach o místo. Při vši smůle je další SP ve vzdálenosti, troufnu si napsat, do 25 kilometrů. Je i hodně SP které nejsou na žádných mapách ani na známých francouzských Aires webech. V turistických střediscích (OT = Office de Tourisme) o nich určitě vědí a mají i regionální mapky. My jsme se snažili využít těch SP, které byly gratis. To se nám povedlo na 100%. Najít SP se servisem za „0“ také není žádný velký problém. Při nejhorším se zaplatí 2,0 € a je hotovo. Více mne překvapili stojany na karty. Někomu jsem platil na SP servis a dostal jsem drobné.

Silnice ve Francii jsou v bezvadném stavu, jeli jsme vše mimo dálnice. Kolikrát je tato cesta od dálnice k nerozeznání, často mívá 2 a více pruhů. Nějaké kruhové objezdy na trase jsou ale že by z nich měl člověk zešleť, jak se často píše, tak to určitě neplatí. Spíše mne překvapilo množství spíše menších osobních aut. Malé Peugeoty, Citroeny, Toyoty Yarisy, ... a starší. V regionu Loiry mají domorodci určitě horší vozový park než u nás v Čechách. Luxusnějších aut bylo v poměru hodně málo. Čerpací stanice je dobré volit bezobslužné. Jsou asi o 6% lacinější než ostatní. A je jich poměrně dost. Na internetu se formou POI bodů do navigací „povávají“ na různých serverech. Tyto servery jsou uvedeny i v přehledech na konci cestopisu.

Náklady na výjezd, struktura výdajů

Seznam Stellplatzů

SP Strasbourg	GPS: N 48° 33' 58", E 7° 47' 59"
SP Troyes	GPS: N 48° 17' 27,5", E 4° 4' 25,1"
SP Briare	GPS: N47°37'54,0", E 2°44'23,2" (+ Servis)
SP Cheverny	GPS: N47°29'50,9", E 1°27'38,0"
SP Valencay	GPS: N47°9'38,6", E 1°33'43,3" (jen komplet Servis)
SP Amboise	GPS: N47° 24' 29,9", E 0° 59' 24,8"
SP Villandry	GPS: N47° 20' 28,5", E 0° 30' 38,3"
SP Azay le Rideau	GPS: N47° 15' 33,8", E 0° 28' 11,1"
SP Champtoceaux	GPS: N47° 20' 20,9", W 1° 16' 27,0"
SP Pornichet	GPS: N47° 14' 13,3", W 2° 18' 0,5" (+ Servis)
SP Nort Sur Erdre	GPS: N47° 26' 15,1", W 1° 29' 40,4"
SP Saint Georges sur Loire	GPS: N47° 24' 21,6", W 0° 45' 46,2" (jen komplet Servis)
SP Blois	GPS: N47° 35' 10,8", E 0° 19' 32,8"

SP Beaugency	GPS: N47° 46' 45,8", E 1° 38' 14,3"
SP Bellegarde	GPS: N47° 59' 16,3", E 2° 26' 31,7"
SP Weinsberg	GPS: N49° 08' 54,0", E 9° 17' 5,0" (+ Servis)

Odkazy

Francie

- **France Guide**
<http://www.franceguide.com>
Oficiální informační stránky pro turistický ruch. (Francie)
- **France for Visitors**
<http://www.france-for-visitors.com/>
Plánování výletů do Francie. Suprové ale jen v angličtině.
- **GPS Passion**
http://www.gpspassion.com/forumsen/topic.asp?TOPIC_ID=21050
Nepřeberné množství POI bodů ve Francii. (Francouzsky)

Loira

- **Im Loiretal der Schlösser**
<http://www.schlösser-der-loire.com/>
Deutschsprachiger Reiseführer.
<http://www.chateauvillandry.com/>,
<http://www.francie-info.estranky.cz/clanky/chateau-villandry.html> ,
- **Loire-Radweg**
<http://www.loireradweg.org/>
Download einer Radwegkarte.
- **Loire à vélo**
<http://www.loire-a-velo.fr/>

Odkazy Stellplatzy (to je slovo, co?)

Slovička: aire – Stellplatz
                  Camping-car – obytné auto
                  Vidange – likvidace odpadu

Stellplätze

(údaje a popisy platné k cca březnu 2013 !!)

- **AireCampingCar.com : Toutes les aires de services pour Camping-Cars, dans toutes les régions de France**

<http://www.airecampingcar.com/>

Interaktivní seznam stellplatců (jen francouzsky); bez možnosti stažení do PC nebo navigace, což je velká škoda. Skoro 1.900 SP ve Francii, pěkně rozdělených ...

- **i-Camping car : Le site d'informations sur les aires de services et le camping car**
<http://www.i-campingcar.fr/>
Interaktivní seznam stávků (jen francouzsky); s možností stažení do PC nebo navigace
- **camping-car : Le premier guide Européen des aires de services pour campingcar**
<http://www.eurocampingcar.com/>
- **Camperado : Campingführer - Campingplätze und Stellplätze**
<http://www.camperado.de/>
Velice příjemný web, s možností stažení POI stávků do navigace.
- **Trailer's Park**
<http://www.trailers-park.fr/>
Homepage "des" Stávkůführer für Frankreich; leider sehr teuer.
- **Camping-car Infos**
<http://www.campingcar-infos.com/>
Online Verzeichnis (jen francouzsky); možný download GPS dat do TomToma
- **Stellplätze an der Loire**
<http://www.hei-dies-wohnmobil.de/Loire/Loire.htm>

Kempy

(údaje a popisy platné k cca březnu 2013 !!)

- **Camping France**
<http://www.campingfrance.com/>
Oficiální průvodce po francouzských kempech.
- **Camping auf dem Schloss**
<http://www.les-castels.com/>
Odkaz na luxusnější kempy v okolí zámků na Loire.

Literatura

Francie

- **Michelin Frankreich**, Straßen- und Reiseatlas 1:200.000
www.viamichelin.de
ISBN: 2-06-209300-4

- **Frankreich**

Baedeker Verlag
ISBN: 3-87504-504-1

- **Mit dem Wohnmobil durchs Loire-Tal und nach Paris**, Hubert Kügler, Gudrun Kügler
WOMO-Verlag
ISBN: 978-3-939789-64-2

Atlantikküste

- **Französische Atlantikküste**, Baedeker Verlag
ISBN: 3-89525-486-3

Languedoc - Roussillon

- **Mit dem Wohnmobil ins Languedoc und Roussillon**, Ralf Gréus

[WOMO-Verlag](#)

ISBN: 3-928840-22-3

Elsass

- **Mit dem Wohnmobil ins Elsass**, Ralf Gréus

[WOMO-Verlag](#)

ISBN: 978-3-939789-06-2

- **Elsass – Wanderführer**, Antje & Gunther Schwab

[Michael Müller Verlag](#)

ISBN: 978-3-89953-509-9